

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 175 (XIX) — Nr. 162

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 7 martie 2007

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 146 din 20 februarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale	2-3	204.	19
Decizia nr. 147 din 21 februarie 2007 referitoare la constituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului	3-9	— Hotărâre privind transmiterea unor imobile din domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș.....	20
Decizia nr. 148 din 21 februarie 2007 asupra sesizării privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului	9-13		
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
188. — Hotărâre privind procedurile de informare, consultare și alte modalități de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene	14-18	3.	21-32
196. — Hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 492/2002 pentru schimbarea denumirii amplasamentului situat în municipiul București,		str. Știrbei Vodă, sectorul 1, din „Muzeul Național de Istorie” în „Centrul Dâmbovița” și aprobarea programului prioritar de reconversie funcțională a amplasamentului și de finalizare a construcțiilor existente	

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 146**

din 20 februarie 2007

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Antonia Constantin	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, excepție ridicată de Societatea Comercială „Luciana Import—Export” — S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 4.164/2006 al Judecătoriei Cluj-Napoca.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 13 februarie 2007, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 20 februarie 2007.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 14 iunie 2006, pronunțată în Dosarul nr. 4.164/2006, **Judecătoria Cluj-Napoca a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999** privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, excepție ridicată de Societatea Comercială „Luciana Import—Export” — S.R.L. din Cluj-Napoca.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile sancționatorii ale art. 11 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999, republicată, care la teza întâi stabilesc că sumele găsite fără proveniență legală se confiscă, contravin dispozițiilor constituționale ale art. 44 alin. (8), în conformitate cu care averea dobândită licit nu poate fi confiscată.

Judecătoria Cluj-Napoca apreciază că dispozițiile art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 sunt în concordanță cu prevederile art. 44 alin. (8) din Constituție.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece „în cauză este vorba de stricta aplicare a legii, iar nu despre o problemă de constituționalitate, dispozițiile constituționale invocate nefiind încălcate în niciun fel”.

Avocatul Poporului arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textele de lege criticate fiind în deplină concordanță cu dispozițiile constituționale invocate în motivarea excepției.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2) și ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 5 iunie 2002. Aceste prevederi au următorul cuprins: *„Sumele găsite la punctele de vânzare a bunurilor sau de prestare a serviciilor aparținând agenților economici prevăzuți la art. 1 alin. (1), care nu pot fi justificate prin datele înscrise în documentele emise cu aparate de marcat electronice fiscale, în registrul special, menționat la art. 1 alin. (5), ori prin facturi fiscale, după caz, sunt considerate fără proveniență și se confiscă, făcându-se venit la bugetul de stat.”*

În susținerea neconstituționalității acestui text de lege, autoarea excepției invocă încălcarea art. 44 alin. (8) din Constituție, care are următorul conținut: *„Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale sunt criticate, în esență, întrucât „instituie o prezumție legală în sensul dobândirii ilicite a unor sume de bani”. Se constată însă că în realitate textul de lege supus controlului de constituționalitate reprezintă o normă coercitivă, instituind sancțiuni contravenționale pentru agenții economici care nu respectă dispozițiile legale referitoare la justificarea sumelor de bani găsite la punctele de vânzare aparținând agenților economici. Consecința încălcării acestor

dispoziții legale o constituie confiscarea sumelor a căror proveniență nu poate fi justificată. Așa fiind, textul criticat nu instituie o răspundere obiectivă, întrucât, fiind vorba de săvârșirea unor contravenții, nu se poate aplica niciodată o sancțiune contravențională în lipsa elementului vinovăției, care este de esența acesteia. Existența sau inexistența vinovăției este un element al stării de fapt, a cărei apreciere este de atributul exclusiv al instanței de judecată.

În plus, se constată că dispozițiile criticate dau expresie prevederilor art. 44 alin. (9) din Constituție, în virtutea cărora „*Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii*”, și sunt în deplină concordanță cu art. 44 alin. (8) din Legea fundamentală.

De altfel, în alte cauze similare, prin mai multe decizii, dintre care amintim Decizia nr. 299 din 8 iulie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 581 din 14 august 2003, Decizia nr. 49 din 12 februarie 2004,

Față de cele arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, excepție ridicată de Societatea Comercială „Luciana Import—Export” — S.R.L. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 4.164/2006 al Judecătorei Cluj-Napoca.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 februarie 2007.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 147

din 21 februarie 2007

referitoare la constituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

Cu adresa nr. 51/446 din 12 februarie 2007, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, formulată de un număr de 71 de deputați, și anume: Gheorghe I. Albu, Roberta Alma C. Anastase, Nicolae N. Bara, Gheorghe G. Barbu, Cornel Ștefan C. Bardan, Iulian-Gabriel P. Bîrsan, Anca-Daniela C. Boagiu, Ionela I. Bruchental-Pop, William Gabriel S. Brânză, Daniel I. Buda, Costică N. Canacheu, Bogdan C. Cantaragiu, Alexandru A. Ciocâlțeu, Anca M. Constantinescu, Radu-Cătălin Drăguș, Stelian N. Duțu, Ionesie P. Ghiorghioni, Ion I. Gonțea, Dan N. Grigore, Monica Maria C. Iacob Ridzi, Traian Constantin A. Igaș, Valentin Adrian M. Iliescu, Grațiana Denisa M. Iordache, Radu V. D. Lambrino, Dănuț E. Liga, Mircea Man, Marian-Jean J. G. Marinescu, Laurențiu C. Mironescu,

Liviu Alexandru H. Miroșeanu, Alexandru E. Mocanu, Petru P. Movilă, Dorin-Liviu D. Nistoran, Ioan C. Oltean, Aurel A. Oltean, Constantin M. Petrea, Cosmin Gabriel C. Popp, Cezar Florin Gh. Preda, Ioan Dumitru I. Puchianu, Dumitru Gh. Puzdrea, Romeo Marius Gh. Raicu, Cristian I. Rădulescu, Marius I. Rogin, Marcel Laurențiu M. Romanescu, Gheorghe G. Sârb, Mugurel Liviu S. Sârbu, Mihai Gr. Stănișoară, Petre Străchinaru, Valeriu I. Tabără, Horia C. Văsioiu, Augustin A. Zegrean, Aurel I. Vainer, Romică C. Andreica, Cristian Alexandru R. Boureanu, Dan Horațiu Gh. Buzatu, Marian V. Hoinaru, Mircea Teodor M. S. Iustian, Corneliu V. Momanu, Monica Octavia P. Muscă, Viorel N. Oancea, Dumitru M. Pardău, Marian Sorin C. Paveliu, Florin Aurelian N. Popescu, Vasile I. Pruteanu, Gabriel A. Sandu, Ion I. Stoica, Cornel H. Știrbeț, Raluca D. Turcan, Dragoș V. Ujeniu, Petre I. Ungureanu, Claudiu Mihail Gh. Zaharia, Leonida I. Lari-Iorga.

Sesizarea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.107 din 12 februarie 2007 și constituie obiectul Dosarului nr. 180A/2007.

Articolul unic al Legii ce face obiectul sesizării prevede:

„Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După alineatul (2) al articolului 5 se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

«(3) Organizarea referendumului nu poate avea loc simultan cu desfășurarea alegerilor prezidențiale, parlamentare, locale sau a alegerilor pentru Parlamentul European, ori cu mai puțin de 6 luni înainte de data alegerilor menționate.»

2. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

«Art. 10. — (1) Demiterea Președintelui României este aprobată dacă a întrunit majoritatea voturilor cetățenilor înscrși în listele electorale, în cazul în care Președintele României a fost ales în condițiile prevăzute la art. 81 alin. (2) din Constituția României, republicată.

(2) În cazul în care Președintele României a fost ales în condițiile prevăzute la art. 81 alin. (3) din Constituția României, republicată, demiterea acestuia este aprobată dacă a întrunit majoritatea voturilor valabil exprimate pe întreaga țară de către cetățenii prezenți.»

În motivarea sesizării de neconstituționalitate, se arată că:

— art. 5 alin. (2) din Legea nr. 3/2000 [în fapt alin. (3)], care în redactarea criticată interzice organizarea referendumului simultan cu desfășurarea alegerilor menționate de text sau cu mai puțin de 6 luni înainte de data acestor alegeri, încalcă prevederile constituționale ale art. 2 alin. (1), potrivit cărora *„Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, [...] și prin referendum”*, precum și ale art. 90 din Constituție, care prevede că *„Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național”*, deoarece consecința intrării lui în vigoare ar fi „că în anii electorali nu s-ar mai putea organiza referendum.” În această ipoteză, de exemplu, „în întreg anul 2008 organizarea de referendum este imposibilă”, deoarece urmează să se organizeze alegeri locale în luna iunie și alegeri parlamentare în luna noiembrie, astfel că art. 2 și 90 din Constituție ar fi inaplicabile. Se consideră că sunt încălcate și dispozițiile constituționale ale art. 95 alin. (3) care stabilesc că în cazul aprobării propunerii de suspendare din funcție a Președintelui României trebuie să se organizeze referendum pentru demiterea acestuia în cel mult 30 de zile. Or, „dacă acest lucru ar surveni în perioada de 6 luni înainte de alegerile la care se referă modificarea legislativă, referendumul prevăzut la art. 95 alin. (3) din Constituție nu s-ar putea organiza.” Se mai arată că aceste prevederi din Constituție sunt imperative și „nu lasă loc nici unei limitări”, sens în care s-a pronunțat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 567 din 11 iulie 2006 referitoare la dreptul Președintelui României de a consulta poporul prin referendum.

— art. 10, în redactarea adoptată prin legea criticată, contravine art. 81 din Constituție, deoarece modificarea „creează practic două tipuri de președinte — un președinte

ales la primul tur de scrutin și altul ales la al doilea tur de scrutin”, ceea ce determină „o diferență de **legitimitate** între cele două categorii.” Or, potrivit prevederilor constituționale ale art. 81 alin. (1)–(3), Președintele României, odată ales, are „un statut constituțional care nu poate fi diferențiat în raport de numărul de voturi cu care a fost ales”. De asemenea, art. 10 contravine art. 95 alin. (3) din Constituție, care nu face deosebire după cum Președintele României a fost ales în primul sau al doilea tur de scrutin, astfel că textul de lege criticat adaugă la aceasta, ceea ce este inadmisibil. Se mai invocă și încălcarea prevederilor constituționale ale art. 99 privind *„Răspunderea președintelui interimar”*, deoarece textul din legea criticată se referă doar la președintele ales în condițiile art. 81 alin. (2) sau (3), iar „persoana care asigură interimatul funcției de Președinte al României nefiind aleasă în condițiile art. 81 nu ar putea fi demisă prin referendum dacă legea ar intra în vigoare”, pentru că „nu stabilește procedura aplicabilă.”

— autorii sesizării susțin că proiectul de lege adoptat de Camera Deputaților contravine principiului neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, prin aceea că instituie o nouă modalitate de demitere a președintelui decât cea existentă la data alegerii sale în funcție, iar „astfel de modificări esențiale nu pot interveni în timpul exercitării mandatului.” În acest sens, se arată că, deși potrivit art. 83 din Constituția revizuită, durata mandatului Președintelui României s-a prelungit de la 4 ani la 5 ani, art. 155 alin. (3) din Legea fundamentală stipulează că *„Prevederile alineatului (1) al articolului 83 se aplică începând cu următorul mandat prezidențial.”*

În legătură cu încălcarea principiului neretroactivității legii, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 61 din 18 ianuarie 2007.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, arată următoarele:

— În legătură cu prima critică de neconstituționalitate, care vizează prevederile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 3/2000, prin raportare la dispozițiile art. 2 alin. (1), art. 90 și art. 95 alin. (3) din Constituția României, republicată, arată că acest text de lege reglementează condiții pentru valabilitatea referendumului, respectiv prezența la vot a majorității persoanelor înscrise în listele electorale. Întrucât această prevedere nu a fost supusă vreunei modificări prin Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000, apreciată de autorii sesizării ca fiind neconstituțională, ea nu poate face obiect al controlului de constituționalitate *a priori* exercitat de Curtea Constituțională, conform art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată. Din context însă se poate deduce că autorii sesizării s-au referit la art. 5 alin. (2) dintr-o eroare, în realitate, ei având în vedere prevederile alin. (3) al art. 5, nou-introdus prin Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000. Conform acestei dispoziții legale, organizarea referendumului nu poate avea loc simultan cu alegerile prezidențiale, parlamentare, locale sau cu cele pentru Parlamentul European, ori cu mai puțin de 6 luni înaintea acestora. Fundamentul juridic al acestui text de lege îl constituie prevederea înscrisă în art. 73 alin. (3) lit. d) din Constituția României, republicată, conform căreia

„organizarea și desfășurarea referendumului“ se reglementează prin lege organică. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 567 din 11 iulie 2006, a apreciat că prin lege se pot stabili „măsură tehnice, procedurale, necesare în procesul de consultare a poporului pe calea referendumului“. În opinia Președintelui Camerei Deputaților, „pe de o parte, instituirea de termene constituie o măsură cu caracter preponderent tehnic, cu implicații legate de organizarea și desfășurarea unei acțiuni complexe, iar, pe de altă parte, art. 2 alin. (1) din Constituția României, republicată, pe care îl invocă autorii sesizării, se aplică în litera și spiritul său fără nicio restricție la condițiile Legii nr. 3/2000, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea a cărei constituționalitate este contestată.“ În continuare, se arată că organizarea și desfășurarea referendumului sunt rezervate domeniului legii, conform art. 73 alin. (3) lit. d) din Constituție, și, prin urmare, Parlamentul este liber să opteze pentru orice soluție legislativă în materie referendară, firește, fără a se interfera competențelor celorlalte autorități publice în acest domeniu, precum și fără a le modifica statutul constituțional ori atribuțiile prevăzute în Legea fundamentală. Ca atare, consideră că, privite din această perspectivă, cele două modificări întreprinse prin Legea a cărei constituționalitate este contestată nu afectează nici statutul constituțional al șefului statului, nici nu-l împiedică pe acesta să-și îndeplinească atribuțiile constituționale. Faptul că, potrivit noului alineat al art. 5 din Legea nr. 3/2000, data organizării referendumului nu poate coincide cu cea a desfășurării alegerilor prezidențiale, parlamentare sau a celor locale ori europarlamentare și nici nu poate fi stabilită la mai puțin de 6 luni de la data ținerii acestora, nu restrânge cu nimic dreptul constituțional al Președintelui Republicii de a recurge la referendum în condițiile art. 90 din Constituție. De altfel, din practica îndelungată a alegerilor parlamentare, rezultă că atenția electoratului nu trebuie concentrată simultan asupra a două obiective: exprimarea referendară a voinței suverane a poporului asupra unei anumite probleme de interes general și alegerea, de pildă, a Parlamentului prin instrumentul clasic al democrației reprezentative. Dacă s-ar accepta simultaneitatea exprimării celor două tipuri de democrație (directă și reprezentativă), însăși voința politică astfel exprimată și-ar pierde mult din semnificație. În plus, ar putea apărea inconvenientul unor confuzii în rândul electoratului, unele de natură tehnică, cât privește evenimentele politice pentru care este chemat la urne. Președintele poate recurge la dreptul constituțional ce-i este conferit de art. 90 din Constituție oricând după alegerile la care face trimitere alin. (3) al art. 5 din legea ce face obiectul sesizării. De asemenea, în opinia Președintelui Camerei Deputaților, completarea art. 5 din Legea nr. 3/2000 cu un nou alineat este de bun simț juridic, deoarece, „chiar dacă interdicțiile de ordin formal nu ar fi fost instituite expres, ele s-ar fi aplicat în practică.“ Astfel, „ar fi absurd și împotriva oricărei logici democratice să se desfășoare, de pildă, un referendum național din inițiativa șefului statului simultan cu alegerile prezidențiale sau parlamentare“, și „aceeași absurditate ar plana asupra desfășurării unui referendum simultan cu organizarea alegerilor locale, ori a celor pentru Parlamentul European.“ În sfârșit, cu privire la acest punct al obiecției de neconstituționalitate, se arată că „aprecierile de oportunitate și calculele efectuate de autorii sesizării de neconstituționalitate pentru anul 2008 pot fi situații de fapt,

ce excedează competenței Curții Constituționale, care se pronunță doar asupra constituționalității aspectelor de drept, conform Legii fundamentale.“

— În legătură cu susținerile potrivit cărora prin noul alineat introdus la art. 5 din Legea nr. 3/2000 se încalcă prevederile art. 2 alin. (1) din Constituție, Președintele Camerei Deputaților consideră că acestea sunt complet nefondate, deoarece „nu există nicio legătură între așa-zisa limitare a prerogativelor Președintelui României prin textul a cărei constituționalitate este contestată, și dreptul poporului de a-și manifesta suveranitatea, întrucât acesta nu se exercită din proprie inițiativă, ci din cea a Guvernului sau, după caz, a Președintelui, în condițiile art. 11 din Legea nr. 3/2000.“

— În ceea ce privește susținerile potrivit cărora dispozițiile art. 10 din legea criticată încalcă dispozițiile art. 81 și ale art. 95 alin. (3) din Constituție, se apreciază că și acestea sunt nefundamentate din punct de vedere juridic. În acest sens, se arată că „Legea fundamentală prevede, în art. 81, alegerea Președintelui țării în două tururi de scrutin, stipulând condiții distincte de reprezentativitate între primul și al doilea tur. Dezvoltarea prin lege a acestor situații juridice diferite răspunde principiilor generale de simetrie juridică și corespunde întru totul acestor cerințe imperative de ordin constituțional.“ Se consideră că „modificarea art. 10 din Legea nr. 3/2000 se întemeiază pe un principiu de drept clasic, și anume cel al simetriei formelor, adaptat la formula constituțională a legitimității electorale a șefului statului“ și, „potrivit textelor constituționale, Președintele României nu este reprezentantul poporului, ci exclusiv al statului. Raportul între șeful statului și popor se exprimă din punct de vedere cronologic în două momente: alegerea și demiterea președintelui de republică. Acestea urmează să fie simetrice sub aspectul majorităților cerute pentru alegere și, corespunzător, pentru demitere.“

— Cu referire la susținerea potrivit căreia legea criticată este neconstituțională întrucât „stabilește o altă modalitate de demitere a Președintelui României decât cea prevăzută de lege la data alegerii sale în funcție“, ceea ce încalcă art. 15 alin. (2) din Constituție, Președintele Camerei Deputaților apreciază „că motivarea autorilor sesizării este lipsită de relevanță juridică“, „ținând cont de faptul că organizarea referendumului este obligatorie în lumina art. 95 alin. (3) din Legea fundamentală, având în vedere modalitatea de desemnare a șefului statului de către corpul electoral la nivel național.“

Președintele Senatului, în punctul de vedere exprimat, învederează, ca și considerații generale, „unele aspecte de ordin principial, care conturează liniile directoare ale edificiului constituțional“, în sensul că: în dreptul public se face distincție între regimul juridic al accesului la o funcție și regimul juridic al destituirii din funcție, ca urmare a tragerii la răspundere pentru săvârșirea unor fapte, astfel că nu de fiecare dată autoritatea care realizează investiția în funcție este și autoritatea care aplică sancțiunea destituirii din funcție. Cât privește demiterea dintr-o funcție publică, aceasta poate fi dispusă de către instanța de judecată, prin efectul legii, ca urmare a ivirii unei stări de incompatibilitate ori a unui conflict de interese sau prin efectul unei hotărâri judecătorești de condamnare, ca în situația prevăzută de art. 96 din Constituție. Se exemplifică cu alte sisteme constituționale prezidențiale, semiprezidențiale sau parlamentare, potrivit cărora se procedează la destituirea președintelui „pus sub acuzare“

fără să se recurgă la votul poporului sau la votul adunărilor care l-au ales. Spre deosebire de aceste sisteme constituționale, legiuitorul constituant român a optat pentru soluția demiterii prin referendum, cu avizul consultativ al Curții Constituționale. A pretinde însă „că Parlamentul nu poate stabili regulile și criteriile de organizare a referendumului înseamnă a face o judecată nu numai contrară rațiunii instituției tragerii la răspundere politică a Președintelui României, reglementată de art. 95 din Constituție, dar și prevederilor art. 73 alin. (3) lit. d)“ din aceasta, care dispune că organizarea și desfășurarea referendumului se stabilește prin lege organică, necondiționat de respectarea prevederilor constituționale ale art. 81 referitoare la demiterea Președintelui României, ca urmare a suspendării din funcție pentru fapte grave de încălcare a Constituției. „Opțiunea legiuitorului de a reglementa procedura referendumului în cazul demiterii Președintelui pentru săvârșirea de fapte grave prin care a încălcat Constituția, în sensul respectării soluțiilor de la investitură reglementate de art. 81 alin. (2) și (3)“, „este o soluție ce intră în consonanță cu prevederile Constituției.“ În continuare, se arată că, în sensul respectării supremației Constituției, posibilitatea reglementării prin lege organică a condițiilor de organizare și desfășurare a referendumului înseamnă posibilitatea de a stabili prin aceasta „condiții, limite și termene imperative pentru organizarea și desfășurarea unei anumite proceduri.“ Cu privire la schimbarea duratei mandatului, invocarea în speță a „art. 155 alin. (3) din Constituție, nu are relevanță pentru soluțiile legislative care vizează stabilirea unui regim juridic în executarea mandatului“, întrucât problema duratei mandatului este de ordin constituțional, iar problema organizării și desfășurării referendumului pentru demiterea Președintelui României în funcție este de domeniul legii. Se consideră că, din acest punct de vedere, Decizia Curții Constituționale nr. 61/2007, invocată de autorii sesizării, este nerelevantă.

În legătură cu susținerile de neconstituționalitate ale Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000, Președintele Senatului arată că:

— prevederile art. 5 alin. (3) nu limitează, prin termenul stabilit, dreptul poporului de a-și exercita suveranitatea prin referendum, „deoarece exercitarea suveranității, potrivit art. 2 din Constituție, vizează *o modalitate principală*, votul cetățeanului pentru desemnarea aleșilor locali și naționali pentru organele reprezentative (primari, consilii locale, consilii județene, Parlamentul național, Președintele României și Parlamentul European), și *o modalitate subsidiară*, referendumul.“ Se arată că prima modalitate formează democrația reprezentativă, iar cea de a doua, referendumul, „vizează *democrația directă*, care, potrivit Constituției, se manifestă la nivel național doar în trei situații, respectiv cele reglementate de art. 90, art. 95 alin. (3) și art. 151 alin. (3).“ Ipotezele prevăzute de art. 95 alin. (3) și art. 151 alin. (3) din Constituție sunt legate de un termen constituțional maxim de 30 de zile, pe când în ipoteza referendumului consultativ delimitările necesare în sensul art. 90 din Constituție se stabilesc prin legea de organizare și desfășurare a referendumului, ceea ce nu este neconstituțional. Se consideră că „referendumul apare ca o modalitate subsidiară de exprimare a suveranității și este firesc ca modalitatea subsidiară să fie aplicată legislativ după regimul modalității principale, așa cum, de altfel, sunt situațiile reglementate și în dreptul comparat“, astfel că susținerile sub acest aspect sunt neîntemeiate. Se

arată că interdicțiile prevăzute de art. 5 alin. (3) nu fac inaplicabil art. 90 din Constituție, întrucât din coroborarea dispozițiilor constituționale ale art. 90, art. 2 și prin raportare la art. 73 alin. (3) lit. d) din Legea fundamentală „asemenea limitări pot fi realizate prin lege organică“. De asemenea, limitarea posibilității stabilirii datei referendumului rezultă și din „coroborarea art. 90 cu art. 95, respectiv cu art. 150 și art. 151 din Constituție“, „în sensul că referendumul nu se poate organiza după ce, în baza art. 95, s-a declanșat procedura de suspendare, respectiv în baza art. 150 din Constituție s-a declanșat procedura de revizuire a Constituției. Se consideră că și susținerea referitoare la inaplicabilitatea prevederilor constituționale ale art. 95 alin. (3) în situația în care termenul de 30 de zile ar surveni în perioada de 6 luni înainte de alegerile la care se referă modificarea este neîntemeiată, întrucât „termenul de 6 luni nu poate viza, logic, decât referendumul reglementat de art. 90 din Constituție“, iar referendumurile prevăzute de art. 95 alin. (3) și de art. 151 alin. (3) din Constituție, de vreme ce sunt condiționate prin Constituție de termenul de 30 de zile, nu pot fi afectate de soluția legislativă adoptată de Parlament prin legea atacată.“ În sfârșit, cu privire la neconstituționalitatea art. 5 alin. (3) se consideră că „invocarea Deciziei nr. 567/2006 a Curții Constituționale este fără relevanță în această speță“;

— art. 10, potrivit soluției legislative propuse prin modificarea textului, nu creează două tipuri de președinte, deoarece „*una este modalitatea tehnică de desemnare a președintelui și alta este semnificația legitimității alegerii sale*“, iar art. 95 alin. (3) din Constituție nu este încălcat, „ci, dimpotrivă, asigură o aplicare adecvată a acestui text“, întrucât nimic nu oprește legiuitorul să reglementeze modalitățile de stabilire a rezultatului referendumului potrivit „modalității tehnice prevăzute de art. 81 alin. (2) și (3)“ din Legea fundamentală. Nici invocarea încălcării prevederilor constituționale ale art. 99 nu poate fi reținută, deoarece „din interpretarea logico-sistematică a Constituției rezultă că și persoana care exercită interimatul funcției de Președinte al României este supusă aceluiași reguli la care a fost supusă persoana care a fost suspendată, fără a mai ajunge la organizarea unui referendum pentru demitere“. Se consideră că susținerea „cu privire la organizarea unui referendum și în cazul Președintelui interimar este inadmisibilă, în condițiile în care nu este vorba de un președinte cu depline puteri, ales prin vot, în condițiile art. 81 din Constituție“. În legătură cu încălcarea principiului neretroactivității legii, se arată că „nu trebuie să confundăm regimul constituțional al mandatului cu regimul procedurilor stabilite de lege, care pot fi schimbate oricând în timpul mandatului, dacă nu intră în conflict, firește, cu prevederile Constituției.“

Guvernul nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate formulată.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Președinților celor două Camere ale Parlamentului, raportul judecătorului-raportor, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, raportată la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și celor

ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, în legătură cu care se susține că încalcă, în ordinea invocării lor, prevederile constituționale ale art. 2 alin. (1), art. 90, art. 95 alin. (3), art. 81 alin. (1)–(3), art. 99 și ale art. 15 alin. (2).

Aceste dispoziții din Constituție prevăd:

— Art. 2 alin. (1): „*Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum.*“;

— Art. 90: „*Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național.*“;

— Art. 95 alin. (3): „*Dacă propunerea de suspendare din funcție este aprobată, în cel mult 30 de zile se organizează un referendum pentru demiterea Președintelui.*“

— Art. 81 alin. (1)–(3): „*(1) Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.*

(2) Este declarat ales candidatul care a întrunit, în primul tur de scrutin, majoritatea de voturi ale alegătorilor înscrși în listele electorale.

(3) În cazul în care nici unul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi.“;

— Art. 99: „*Dacă persoana care asigură interimatul funcției de Președinte al României săvârșește fapte grave, prin care încalcă prevederile Constituției, se aplică articolul 95 și articolul 98.*“ (Articolul 95 privește „*Suspendarea din funcție*“, iar art. 98 dispune cu privire la „*Interimatul funcției*“);

— Art. 15 alin. (2): „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*“

Examinând obiecțiile de neconstituționalitate formulate, prevederile legii criticate, prin raportare la dispozițiile constituționale incidente, Curtea Constituțională constată că sesizarea de neconstituționalitate este întemeiată și urmează a fi admisă, pentru următoarele considerente:

I. Prima critică de neconstituționalitate vizează pct. 1 al articolului unic din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului. Potrivit acestui punct, la articolul 5 din lege se introduce un nou alineat, alineatul (3), care prevede că referendumul nu poate avea loc simultan cu desfășurarea alegerilor prezidențiale, parlamentare, locale sau a alegerilor pentru Parlamentul European ori cu mai puțin de 6 luni înainte de data alegerilor menționate. Se consideră că aceste dispoziții de lege sunt contrare art. 2 alin. (1), art. 90 și art. 95 alin. (3) din Constituție, deoarece limitează sau îngăduiesc dreptul poporului de a-și exercita suveranitatea.

În examinarea acestei susțineri, se poate constata că art. 1 din Legea nr. 3/2000, modificată și completată prin legea ce face obiectul sesizării, preluând cuprinsul art. 2 alin. (1) din Constituție, dispune că „*În România suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin [...] referendum*“, care, potrivit art. 5 alin. (1) din aceeași lege, se organizează și se desfășoară în condițiile prevăzute de aceasta. Or, alineatul (3), nou-introdus prin legea criticată, instituie chiar unele condiții referitoare la

organizarea și desfășurarea referendumului, iar nu prevederi care să contravină acestei modalități de exercitare a suveranității naționale de către popor. Așa fiind, nu se poate reține încălcarea art. 2 alin. (1) din Constituție, prin pct. 1 al articolului unic al legii de modificare și completare a Legii nr. 3/2000.

În schimb, prin textul de lege criticat sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 90, potrivit cărora „*Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național*“, precum și cele ale art. 95 alin. (3), care prevăd că, în cazul aprobării propunerii de suspendare din funcție a Președintelui României, „*[...] în cel mult 30 de zile se organizează un referendum pentru demiterea Președintelui.*“ Din analiza celor două texte constituționale rezultă că referendumul se poate desfășura oricând în cursul anului, dacă Parlamentul a fost consultat sau a aprobat propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României. Așadar, potrivit Constituției, nu există nicio altă condiție care să interzică organizarea și desfășurarea referendumului simultan cu alegerile prezidențiale, parlamentare, locale sau alegerile pentru Parlamentul European ori într-un anumit interval de timp anterior sau posterior alegerilor menționate. Ca atare, acolo unde legea nu distinge, nici interpretul nu poate să o facă (*Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*). În consecință, condițiile stabilite de legiuitor pentru desfășurarea referendumului prin legea criticată adaugă la prevederile Constituției, ceea ce determină neconstituționalitatea acestora.

De altfel, aceste exigențe extraconstituționale cuprinse în lege împiedică organizarea oricărui referendum, în condițiile în care practic, în România, s-ar putea să se desfășoare alegeri în fiecare an, ceea ce, așa cum s-a arătat, contravine art. 2 alin. (1) din Constituție. Mai mult, în condițiile în care legea se referă la alegerile locale, fără a preciza dacă este vorba de alegeri generale sau parțiale, este cunoscut faptul că acestea din urmă pot avea loc în fiecare lună a anului. În consecință, suprimarea referendumului prin obstacole stabilite de lege reprezintă un alt argument pe care se întemeiază constatarea că pct. 1 al articolului unic din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului este neconstituțional. De asemenea, se constată că aceste dispoziții din legea criticată pot genera blocaje constituționale, data alegerilor devenind dependentă de data desfășurării referendumului.

II. A doua critică de neconstituționalitate se referă la pct. 2 al articolului unic din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000, prin care se modifică art. 10 din Legea nr. 3/2000. În actuala redactare, acest articol prevede că „*Demiterea Președintelui României este aprobată, dacă a întrunit majoritatea voturilor cetățenilor înscrși în listele electorale.*“ Punctul 2 al articolului unic are următorul cuprins: „*Art. 10. — (1) Demiterea Președintelui României este aprobată dacă a întrunit majoritatea voturilor cetățenilor înscrși în listele electorale, în cazul în care Președintele României a fost ales în condițiile prevăzute la art. 81 alin. (2) din Constituția României, republicată.*

(2) În cazul în care Președintele României a fost ales în condițiile prevăzute la art. 81 alin. (3) din Constituția României, republicată, demiterea acestuia este aprobată dacă a întrunit majoritatea voturilor valabil exprimate pe întreaga țară de către cetățenii prezenți.“

În opinia autorilor sesizării, acest text de lege încalcă prevederile constituționale ale art. 81 referitoare la „Alegerea Președintelui”, precum și ale art. 95 alin. (3) conform cărora, „Dacă propunerea de suspendare din funcție este aprobată, în cel mult 30 de zile se organizează un referendum pentru demiterea Președintelui.” Încălcarea constă în aceea că, practic, prin noua reglementare se creează două tipuri de președinți — unul ales în primul tur de scrutin și altul ales în cel de-al doilea tur de scrutin.

Analizând această susținere, se constată că prin modificarea cuprinsului art. 10 din Legea nr. 3/2000 legiuitorul a dorit să aplice, sub aspectul voturilor exprimate, principiul simetriei juridice la alegerea Președintelui României în al doilea tur de scrutin și la demiterea acestuia ca urmare a consultării populare. Bazându-și soluțiile pe principiul simetriei, legiuitorul nu a ținut seama de faptul că aplicarea acestui principiu în dreptul public, cu atât mai mult în dreptul constituțional, cu deosebire la organizarea și funcționarea autorităților publice, nu este posibilă. Principiul simetriei este un principiu al dreptului privat, fiind exclusă posibilitatea aplicării acestuia în dreptul public. De aceea, normele constituționale sunt asimetrice prin excelență. Astfel, Parlamentul este ales de popor, dar își încetează mandatul prin trecerea timpului sau prin dizolvarea de către Președintele României, Guvernul este numit de Președintele României pe baza votului de încredere acordat de Parlament, dar este demis în urma votării unei moțiuni de cenzură, ca urmare a demisiei primului-ministru, ori când acesta își pierde drepturile electorale, se află în stare de incompatibilitate etc.; funcțiile publice eligibile sunt deținute de persoane care le-au obținut în alegeri și încetează prin revocare, survenirea unei incompatibilități, scurgerea timpului etc. Tot astfel, și în cazul Președintelui României, deținerea acestei funcții este încredințată persoanei care a câștigat alegerile prezidențiale, iar încetarea exercitării ei are loc ca urmare a unei hotărâri de condamnare pentru înaltă trădare, a aprobării demiterii prin referendum, a apariției unor incompatibilități etc. Așadar, exigențele stabilite de Constituție pentru alegerea Președintelui României și cele care se referă la demiterea acestuia în urma unui referendum nu sunt simetrice, deoarece ele reprezintă instituții juridice diferite, cu roluri și scopuri diferite, fiecare având un tratament juridic distinct. Astfel, alegerea Președintelui României este reglementată de un grup omogen de norme juridice, care stabilesc regulile privitoare la organizarea și desfășurarea scrutinului prezidențial. La capătul acestui proces electoral, potrivit art. 81 alin. (2) din Constituție, este declarat ales candidatul care a întrunit, în primul tur de scrutin, majoritatea de voturi ale alegătorilor înscrși în listele electorale. Este posibil însă ca, în primul tur de scrutin, niciunul dintre candidați să nu obțină majoritatea absolută a voturilor cerută de art. 81 alin. (2) din Constituție. În aceste condiții, procesul electoral trebuie să continue pentru a da câștig de cauză unui candidat. Ca atare, se organizează cel de-al doilea tur de scrutin, la care participă doar primii 2 candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur, urmând a fi desemnat Președinte al României candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi.

În schimb, demiterea prin referendum a Președintelui României nu are semnificația unei asemenea competiții electorale. Dimpotrivă, ea reprezintă o sancțiune pentru săvârșirea unor fapte grave prin care Președintele

României încalcă prevederile Constituției. Distincțiile referitoare la demiterea Președintelui României prin referendum, așa cum rezultă din prevederile pct. 2 al articolului unic al legii criticate, îl vizează pe Președintele României care a obținut mandatul în primul tur de scrutin, pe Președintele României ales în al doilea tur de scrutin și pe președintele interimar. Urmând logica legiuitorului, în primul caz președintele ar urma să fie demis cu majoritatea absolută a voturilor corpului electoral, în al doilea caz, cu majoritatea relativă a voturilor cetățenilor prezenți la scrutin, pe când pentru situația prevăzută de art. 99 din Constituție, privind „Răspunderea președintelui interimar” care nu a fost ales prin vot, nu ar exista nici o prevedere constituțională privitoare la demitere. O asemenea interpretare este contrară art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia România este stat de drept, un asemenea stat opunându-se aplicării aceleiași sancțiuni Președintelui României, în mod diferit, în funcție de modul în care el a obținut această funcție: în primul tur de scrutin, în al doilea tur de scrutin sau ca urmare a interimatului în exercitarea funcției.

Soluționarea rațională a acestei probleme rezultă din interpretarea alin. (3) al art. 95 din Constituție, precum și din coroborarea dispozițiilor acestuia cu cele ale art. 81 alin. (1) și ale art. 95 alin. (1) din Constituție. Astfel, în temeiul art. 81 alin. (1) din Constituție, este declarat ales candidatul care a întrunit în primul tur de scrutin majoritatea voturilor alegătorilor înscrși în listele electorale. Potrivit reglementării legale în vigoare această majoritate absolută operează și în cazul stabilirii rezultatelor referendumului pentru demiterea Președintelui României, aplicându-se aceeași măsură, după aceleași reguli, șefului statului, indiferent de numărul de voturi obținut sau de modul în care a ajuns să dețină această funcție. Aplicarea aceluiași tratament juridic Președintelui României ales în primul tur de scrutin, celui ales în al doilea tur de scrutin sau președintelui interimar la demiterea din funcție prin referendum este cerută de dispozițiile constituționale ale art. 95 alin. (1), care prevăd pentru cele trei situații același tratament juridic. Potrivit acestor dispoziții constituționale, în cazul săvârșirii unor fapte grave prin care se încalcă prevederile Constituției, Președintele României — oricine ar fi acesta și oricum ar fi devenit șef al statului — poate fi suspendat din funcție de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor. Ca atare, atunci când legiuitorul a stabilit prin lege că rezultatele referendumului pentru demiterea Președintelui României se stabilesc în mod diferit, în funcție de numărul scrutinului în care acesta a fost ales sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 81 alin. (2). În acest sens sunt și prevederile art. 96 din Constituție, care stabilesc o a doua cale pentru încetarea funcției de Președinte al României, și anume punerea lui sub acuzare pentru înaltă trădare. Și în acest caz, deschiderea drumului spre încetarea mandatului prezidențial este decisă de Camera Deputaților și Senat în ședință comună, care pot hotărî punerea sub acuzare a Președintelui României — indiferent cine este acesta, cu câte voturi a câștigat alegerile sau prin ce modalitate a ajuns să ocupe această funcție — cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor. De aici se desprinde și concluzia în virtutea căreia, atunci când legiuitorul constituant a dorit să instituie o anumită majoritate de voturi, a făcut aceasta printr-un text de referință, a cărui aplicare la situații

subsidiare este subînțeleasă, cu excepția cazurilor în care o asemenea majoritate este lăsată pe seama legii.

Dispozițiile constituționale privitoare la majoritatea cerută pentru alegerea președintelui în primul tur de scrutin sunt suficiente pentru a permite stabilirea soluțiilor de demitere a șefului statului, în toate cazurile, pe calea analogiei, și nu a simetriei juridice. Cu toate acestea, Curtea nu exclude posibilitatea ca legiuitorul să opteze pentru o majoritate de voturi relativă pentru demiterea Președintelui României în toate cele trei situații.

Față de cele arătate, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului este neconstituțională în

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, precum și al prevederilor art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 și al art. 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterile au avut loc la data de 21 februarie 2007 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Acșinte Gaspar, Koszokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Tudorel Toader, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent șef,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 148

din 21 februarie 2007

asupra sesizării privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului

Cu adresa nr. XXX/253 din 14 februarie 2007, secretarul general al Senatului a trimis Curții Constituționale sesizarea grupului parlamentar Dreptate și Adevăr PNL—PD, prin care se solicită ca, în conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. c) din Constituție, să se pronunțe asupra constituționalității dispozițiilor art. 157 alin. (2) din **Regulamentul Senatului**, aprobat prin Hotărârea nr. 28 din 24 octombrie 2005 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005.

Sesizarea este semnată de liderul grupului parlamentar Dreptate și Adevăr PNL—PD, senator Puiu Hașotti, și este susținută cu semnăturile a 26 de senatori din totalul de 42 de senatori membri ai acestui grup parlamentar, și anume: Basgan Ion, Cârlan Dan, Cismaru Ivan, Cazacu Cornelia, David Cristian, David Gheorghe, Dumitrescu Ion Mihai, Dumitru Constantin, Hașotti Puiu, Ioțcu Petru Nicolae, Lupoi Mihail, Marinescu Marius, Meleșcanu Teodor Viorel, Mereuță Mircea, Neagu Nicolae, Oprea Mario

Ovidiu, Păcuraru Paul, Popa Aron Ioan, Prodan Tiberiu Aurelian, Petre Maria, Popa Dan Gabriel, Rădulescu Cristache, Stroe Radu, Șerbănescu Verginia, Țirle Radu și Vraciu Jan, formând obiectul Dosarului nr. 201C/2007.

Autorii sesizării de neconstituționalitate consideră că prevederile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului încalcă principiul separației puterilor în stat și dispozițiile art. 106 și 112 alin. (2) din Constituție.

În susținerea neconstituționalității prevederilor art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, se arată că obligativitatea moțiunilor simple încalcă principiul separației puterilor în stat, „Parlamentul neavând calitatea să decidă asupra unor chestiuni care țin exclusiv de organizarea și funcționarea Guvernului. Autorii sesizării consideră că „Legiuitorul constituțional, în respectul principiului echilibrului puterilor în stat, nu a înțeles să dea o finalitate obligatorie hotărârilor Senatului, prin care se consemnează rezultatul unei moțiuni simple“. Nici Regulamentul Camerei Deputaților

nu prevede obligativitatea pentru Guvern a hotărârilor Parlamentului, fapt ce demonstrează că „Guvernul are decizia cu privire la aplicarea măsurilor referitoare la problemele de politică internă dezbătute în cadrul moțiunii”.

Se mai arată, în finalul sesizării, că adoptarea unei moțiuni simple prin care se solicită demiterea ministrului justiției nu se încadrează în prevederile art. 106 din Constituție, potrivit cărora „Funcția de membru al Guvernului încetează în urma demisiei, a revocării, a pierderii drepturilor electorale, a stării de incompatibilitate, a decesului, precum și în alte cazuri prevăzute de lege”.

În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președintelui Senatului, pentru a trimite punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului, însă **președintele Senatului** a comunicat, la data de 20 februarie 2007, punctul său de vedere, în care arată următoarele:

1. Dispozițiile art. 67 din Constituție, care prevăd că actele juridice ale Parlamentului sunt legile, hotărârile și moțiunile, determină natura juridică a moțiunii simple. Întrucât textul constituțional nu face distincție între moțiunea simplă și moțiunea de cenzură, rezultă că ambele produc efecte juridice și de ordin politic. În doctrina juridică, moțiunile sunt considerate acte care produc efecte juridice, iar actele exclusiv politice sunt declarațiile, apelurile, mesajele, scrisorile, rezoluțiile și altele.

2. Prin urmare, o moțiune adoptată în condițiile art. 112 alin. (2) din Constituție produce efecte juridice, iar problemele de politică internă, la care se referă textul constituțional, „este greu să nu vizeze activități coordonate de membri ai cabinetului”. Această concluzie rezultă și din coroborarea dispozițiilor constituționale ale art. 112 alin. (2) cu art. 102 alin. (1) în care se menționează rolul Guvernului de a asigura realizarea politicii interne și externe a țării și cu cele ale art. 107 alin. (1) care stabilește competența primului-ministru de a conduce și controla activitatea membrilor Guvernului. Întrucât „primul-ministru conduce activitatea Guvernului, fără a avea putere de injoncțiune [...], odată ce s-a formulat o moțiune simplă” al cărei conținut „relevă aspecte negative grave în modul în care se aplică programul de guvernare într-un domeniu sau altul al administrației publice, este logic și firesc ca moțiunea să se finalizeze prin solicitarea demiterii, în sensul revocării ministrului de resort”. În acest sens se menționează că în perioada 2000—2004 în Senat s-au dezbătut două moțiuni simple, iar la Camera Deputaților alte șapte asemenea moțiuni, în fiecare fiind solicitată și demiterea unor miniștri.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al președintelui Senatului, dispozițiile criticate din Regulamentul Senatului, raportate la prevederile Constituției României și dispozițiile Legii nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. c) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și (3) și ale art. 10 alin. (2), art. 11 lit. A.c), art. 27 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, și este competentă să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

Obiectul sesizării îl constituie prevederile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, ce au următorul cuprins: „*Moțiunile simple adoptate de Senat se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și sunt obligatorii pentru Guvern și membrii săi, precum și pentru celelalte persoane vizate.*”

Dispozițiile constituționale considerate ca fiind încălcate prin textele criticate sunt cele ale art. 1 alin. (4) și ale art. 106 din Constituție, al căror cuprins este următorul:

— Art. 1 alin. (4): „*Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.*”;

— Art. 106: „*Funcția de membru al Guvernului încetează în urma demisiei, a revocării, a pierderii drepturilor electorale, a stării de incompatibilitate, a decesului, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.*”

În esență, autorii sesizării consideră că sunt neconstituționale prevederile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, deoarece prevăd că moțiunile simple „sunt obligatorii pentru Guvern și membrii săi, precum și pentru celelalte persoane vizate”.

Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că regulamentele Camerelor Parlamentului, fiind aprobate prin hotărâri care reglementează organizarea internă, proprie Camerei respective, prevederile acestora nu pot stabili drepturi și obligații decât pentru parlamentari, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Camera. (De exemplu: deciziile nr. 45 și 46 din 17 mai 1994, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994, și Decizia nr. 317 din 13 aprilie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 23 mai 2006). Prin Decizia nr. 601 din 14 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.022 din 17 noiembrie 2005, Curtea Constituțională a declarat prevederile art. 170 alin. (2) din Regulamentul Senatului ca fiind contrare dispozițiilor art. 64 alin. (1) din Constituție, pentru că „stabilește obligații pentru alte subiecte de drept decât cele la care se referă organizarea și funcționarea acestei Camere a Parlamentului”.

Cele statuate în jurisprudența menționată, în legătură cu regulamentele parlamentare, își mențin valabilitatea cu privire la orice hotărâre sau la orice moțiune simplă adoptată ca act juridic al Camerei Deputaților sau Senatului, în conformitate cu art. 67 din Constituție.

Curtea reține că Guvernul se află în raporturi constituționale cu Parlamentul și cu cele două Camere ale acestuia. În ceea ce privește moțiunea simplă, aceasta este reglementată de Constituție, în Titlul III — „*Autoritățile publice*”, Capitolul IV — „*Raporturile Parlamentului cu Guvernul*”, ca fiind o formă a controlului parlamentar asupra Guvernului și asupra celorlalte organe ale administrației publice. Condițiile și formele de exercitare a funcției de control parlamentar, precum și limitele controlului rezultă din prevederile art. 111 și 112 din Constituție, potrivit cărora:

— Art. 111. — „(1) *Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora.*”

În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie.

(2) Membrii Guvernului au acces la lucrările Parlamentului. Dacă li se solicită prezența, participarea lor este obligatorie.“;

— Art. 112. — „(1) Guvernul și fiecare dintre membrii săi au obligația să răspundă la întrebările sau la interpelările formulate de deputați sau de senatori, în condițiile prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

(2) Camera Deputaților sau Senatul poate adopta o moțiune simplă prin care să-și exprime poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări.“

Curtea constată că din aceste reglementări constituționale rezultă obligația Guvernului și a celorlalte organe ale administrației publice ca, în cadrul controlului parlamentar, să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora. De asemenea, este prevăzută obligația Guvernului și a fiecăruia dintre membrii săi de a răspunde la întrebările sau la interpelările formulate de deputați sau de senatori, în condițiile prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului. Regulamentele parlamentare pot să prevadă condițiile în care trebuie să fie date răspunsurile, însă nu pot să stabilească și obligația Guvernului sau a membrilor săi de a lua anumite măsuri concrete, considerate de parlamentari ca fiind necesare.

Potrivit alin. (2) al art. 112, prin adoptarea unei moțiuni simple, Camera Deputaților sau Senatul își exprimă poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări. Curtea reține însă că textul constituțional menționat nu prevede posibilitatea ca, printr-o asemenea moțiune, oricare dintre Camerele Parlamentului, odată cu exprimarea poziției sale, să dispună și luarea unor măsuri concrete obligatorii pentru Guvern, cum ar fi revocarea din funcție a unui ministru, și nici nu abilitază Camerele să prevadă în regulament o atare posibilitate.

Curtea reține că în sistemul constituțional al României, ca și în majoritatea celorlalte țări, controlul parlamentar, în general, este fără sancțiune. Unica excepție când controlul parlamentar are și sancțiune este cea în care acest control se exercită prin moțiunea de cenzură, a cărei adoptare are ca finalitate demiterea Guvernului.

Curtea Constituțională constată că noțiunea de „moțiune simplă“ a fost introdusă în Constituție cu prilejul revizuirii acesteia, când, prin noua redactare a art. 112 alin. (2), s-a lărgit și conținutul moțiunii, Camera care o adoptă putând să își exprime poziția nu numai cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări, ci și cu privire la alte probleme ale politicii interne sau externe.

Prin moțiunea simplă s-a pus la dispoziția parlamentarilor un instrument mai eficient de realizare a funcției de control a Parlamentului asupra Guvernului, dar adoptarea unei moțiuni simple nu are ca efect juridic direct revocarea unui membru al acestuia. Moțiunea simplă are însă efecte în plan politic, marcând o victorie a forțelor politice care au inițiat-o și susținut-o, cu un ecou corespunzător în opinia publică. Așadar, lipsa unui asemenea efect juridic a moțiunii simple nu atrage consecința anihilării efectelor sale politice, deoarece, în situația în care executivul ignoră moțiunea simplă, cele

două Camere ale Parlamentului au posibilitatea să recurgă, dacă se impune, la moțiunea de cenzură.

Curtea Constituțională reține că, sub aspectul efectelor asupra Guvernului și membrilor săi, există deosebiri substanțiale între cele două tipuri de moțiune. Astfel, învestirea Guvernului are loc, potrivit art. 103 alin. (3) din Constituție, prin acordarea încrederii Guvernului cu votul majorității deputaților și senatorilor, în urma dezbaterii, în ședința comună a celor două Camere, a programului și listei Guvernului. Retragerea încrederii acordate Guvernului se face, potrivit art. 113 alin. (1) din Constituție, prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, în ședința comună a celor două Camere, cu votul majorității deputaților și senatorilor. Spre deosebire de moțiunea simplă, adoptarea moțiunii de cenzură are ca efect juridic direct demiterea Guvernului în întregul său.

Cel de-al treilea tip de moțiune, cunoscut în legislația și practica mai multor țări, respectiv moțiunea individuală, nu este prevăzut de Constituția României. Moțiunea individuală are efecte juridice similare celor ale moțiunii de cenzură, dar nu asupra întregului Guvern, ci numai asupra unor membri ai acestuia individualizați. Ca atare, introducerea unei cereri privitoare la demiterea unui membru al Guvernului într-o moțiune simplă nu poate crea obligații juridice pentru Guvern, primul-ministru sau alte persoane.

În ceea ce privește însă revocarea unui membru al Guvernului în caz de remaniere guvernamentală, Curtea reține că, potrivit prevederilor art. 85 alin. (2) din Constituție, acesta poate fi revocat sau numit exclusiv de Președintele României, la propunerea primului-ministru.

Art. 106 din Constituție prevede, printre situațiile în care încetează funcția de membru al Guvernului, și „*alte cazuri prevăzute de lege*“. Nici Constituția și nici o altă lege nu prevede încetarea funcției de membru al Guvernului prin revocarea obligatorie pe baza unei moțiuni simple. Moțiunea simplă este un act juridic, dar nu produce un astfel de efect.

Considerentele expuse în cele ce preced nu duc la concluzia că moțiunea simplă nu are nici un fel de efecte juridice și că nu ar avea caracter obligatoriu. Este incontestabil că moțiunea simplă nu produce efecte juridice *ipso iure*, ci efecte juridice *ipso facto*. Printr-o asemenea moțiune, Camera care o adoptă își exprimă poziția asupra unor probleme importante ale politicii interne și externe și poate să constate deficiențe în diverse domenii ale activității Guvernului, a organelor administrației publice, a conducătorilor ori a membrilor acestora. Guvernul și organele administrației publice sunt obligate să țină seama de conținutul moțiunii și să acționeze în sensul poziției exprimate de Cameră, în vederea remedierii deficiențelor semnalate. Caracterul obligatoriu nu înseamnă însă că Guvernul sau vreun alt organ al administrației publice ar fi obligat să execute dispoziții cuprinse în moțiune cu privire la luarea unor măsuri cu caracter organizatoric, cum sunt numirea și eliberarea din funcție, care prin Constituție sau prin alte legi sunt date în competența lor exclusivă.

Curtea observă că în sensul acestor considerente sunt și dispozițiile art. 164 din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit cărora, „*În cazul în care o moțiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va trimite Guvernului, care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei moțiuni*“, întrucât sintagma „*va ține cont*“ determină caracterul *ipso facto* al efectelor juridice.

Având în vedere considerentele expuse în prezenta decizie, dispozițiile art. 146 lit. c) din Constituție, precum și prevederile art. 10 alin. (2), ale art. 11 lit. A.c) și ale art. 27 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că prevederile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului României nr. 28 din 24 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, sunt constituționale în măsura în care adoptarea unei moțiuni simple de către Senat nu îl obligă pe primul-ministru să propună revocarea unui membru al Guvernului a cărui activitate a făcut obiectul moțiunii.

Definitivă și obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 21 februarie 2007 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Acsinte Gaspar, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu, Șerban Viorel Stănoiu și Tudorel Toader, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Prim-magistrat-asistent,
Claudia Miu

OPINIE CONCURRENTĂ

Decizia la care se referă prezenta opinie concurrentă a fost adoptată cu votul unanim al membrilor Curții Constituționale participante la dezbaterea cauzei, toți fiind de acord cu constatarea că dispozițiile cuprinse în cea de-a doua teză a art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului sunt în concordanță cu dispozițiile și principiile Constituției condiționat de modul de interpretare a efectelor juridice determinate de caracterul obligatoriu al unei moțiuni simple adoptate de una dintre Camerele Parlamentului.

Am considerat necesară formularea acestei opinii concurente pentru a ne exprima și pe această cale părerea că efectele juridice ale moțiunii simple presupun o examinare complexă, în mod abstract, a textului din Regulamentul Senatului menționat, iar nu numai cu referire la o dispoziție concretă a unei anumite moțiuni adoptate în baza acestui text, cum este, în speță, obligarea Guvernului să demită un membru al său.

Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că exercitarea atribuției prevăzute de art. 146 lit. c) din Constituție privește exclusiv controlul constituționalității prevederilor regulamentelor Parlamentului, iar nu și controlul constituționalității hotărârilor și măsurilor adoptate de Camerele Parlamentului în aplicarea regulamentelor proprii. Rezolvarea problemelor ridicate de hotărârile adoptate și de măsurile dispuse de Camerele Parlamentului se poate face exclusiv pe căi și prin proceduri parlamentare.

În cauza de față obiectul controlului de constituționalitate l-a constituit teza a doua a art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, potrivit căreia moțiunile simple adoptate de Senat „sunt obligatorii pentru Guvern și membrii săi, precum și pentru celelalte persoane vizate”.

Chiar dacă sesizarea pentru exercitarea controlului de constituționalitate a fost determinată de o dispoziție concretă din moțiunea simplă, adoptată de Senat la 13 februarie 2007, autorii sesizării au criticat temeiul juridic regulamentar al dispoziției respective, considerând ca fiind neconstituțională prevederea din Regulamentul Senatului care a fost invocat drept temei juridic al dispoziției cuprinse în moțiune. În această situație, Curtea Constituțională trebuia să examineze natura și întinderea efectelor moțiunii

simple prevăzute de art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, prin raportare la dispozițiile Constituției.

Moțiunea simplă constituie un instrument important al controlului parlamentar exercitat asupra Guvernului și organelor administrației publice, control ale cărui condiții, forme și limite de exercitare, precum și efecte juridice sunt reglementate în capitolul IV din titlul III al Constituției.

Spre deosebire de formele de control parlamentar care implică obligația de natură juridică a Guvernului de a îndeplini măsurile adoptate de Parlament — și anume, moțiunea de cenzură, angajarea răspunderii Guvernului și delegarea legislativă — formele de control parlamentar prevăzute de art. 111 și 112 din Constituție nu implică efecte de această natură. Astfel, prin art. 111 și 112 din Constituție s-a prevăzut obligația Guvernului și a celorlalte organe ale administrației publice ca, în cadrul controlului parlamentar, să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora. De asemenea, s-a prevăzut obligația Guvernului și a fiecăruia dintre membrii săi de a răspunde la întrebările sau la interpelările formulate de deputați sau de senatori, în condițiile prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului. În aplicarea acestor prevederi constituționale, regulamentele parlamentare pot stabili condițiile în care trebuie date răspunsurile, iar nu și obligația Guvernului sau a membrilor săi de a lua anumite măsuri concrete, considerate de parlamentari ca fiind necesare.

Potrivit alin. (2) al art. 112, prin adoptarea unei moțiuni simple, Camera Deputaților sau Senatul își exprimă poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări. Textul constituțional nu prevede posibilitatea ca, printr-o asemenea moțiune, oricare dintre Camerele Parlamentului, odată cu exprimarea poziției sale, să dispună și luarea unor măsuri organizatorice concrete care obligă Guvernul și nici nu abilitază Camerele să reglementeze prin regulament o atare posibilitate.

Noțiunea de „poziție exprimată” semnifică părerea susținătorilor moțiunii simple și a Camerei care o adoptă cu

majoritate de voturi prevăzută de Constituție, cu privire la anumite probleme importante ale politicii interne sau externe, cu privire la modul cum au fost tratate și rezolvate acestea sau cu privire la modul cum ar trebui gestionate și soluționate. Exprimarea poziției poate să cuprindă și aprecieri cu privire la necesitatea ori oportunitatea unor măsuri concrete ce ar urma să fie luate de Guvern sau de alte organe ale administrației publice, dar nu și obligarea acestora la executarea măsurilor în privința cărora Constituția și alte legi stabilesc atribuția ori competența lor exclusivă.

Suntem de acord, fără rezerve, că moțiunea simplă, ca instrument al controlului parlamentar și ca un act politico-juridic, adoptat de oricare dintre Camerele Parlamentului, trebuie să aibă o finalitate concretizată prin măsuri cu caracter de obligativitate. Această obligativitate, de natură politică, înseamnă că Guvernul, organele administrației publice și celelalte persoane vizate, în măsura în care se află în raporturi constituționale cu Parlamentul, trebuie să țină cont de poziția Camerei care a adoptat moțiunea, de măsurile considerate ca fiind necesare sau oportune în direcționarea, organizarea și desfășurarea activității pentru rezolvarea problemelor ce au constituit obiectul moțiunii.

Moțiunea simplă are o forță juridică inferioară legii. De aceea, aceasta nu poate conține dispoziții prin care să fie modificate atribuțiile sau competențele Guvernului ori ale organelor administrației publice, să oblige aceste autorități publice să ia măsuri ale căror apreciere și realizare intră, potrivit Constituției sau legii, în competența lor exclusivă. În asemenea chestiuni Camera Parlamentului, prin conținutul moțiunii simple, poate face aprecieri cu privire la necesitatea, utilitatea și eficiența prevăzute ale anumitor măsuri concrete, poate să formuleze recomandări de care autoritățile publice vizate trebuie să țină cont, dar decizia le

Judecător,
Kozsokár Gábor

Judecător,
Nicolae Cochinescu

OPINIE CONCURRENTĂ

Suntem de acord cu soluția pronunțată în Decizia nr. 148/2007, în sensul că prevederile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului României nr. 28 din 24 octombrie 2005, sunt constituționale în măsura în care **însă**, adăugăm noi, adoptarea unei moțiuni simple de către Senat nu îl obligă pe primul-ministru să propună **necondiționat** revocarea unui membru al Guvernului a cărui activitate a făcut obiectul moțiunii.

Așa după cum se cunoaște, Constituția revizuită, în art. 112 alin. (2), reglementează dreptul Camerei Deputaților sau al Senatului de a putea adopta o moțiune simplă prin care să își exprime poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări. Or, dacă legiuitorul constituant a considerat că trebuie reglementată și moțiunea simplă alături de moțiunea de cenzură, înseamnă că a avut în vedere, mai ales, efectele pe care le produce fiecare dintre acestea. Dacă moțiunea de cenzură adoptată de Parlament duce la căderea Guvernului, se poate pune întrebarea ce efecte produce moțiunea simplă introdusă în fața unei singure Camere, ce

aparține. Fără îndoială, ignorarea acestor aprecieri și recomandări, în raport cu consecințele pe planul realizării politicii generale a programului de guvernare pentru care Parlamentul a acordat încredere Guvernului, poate atrage după sine răspunderi și sancțiuni politice mergând până la retragerea încrederii.

În lumina considerentelor expuse, apreciem că limitele caracterului obligatoriu al moțiunii simple nu pot fi extinse, spre exemplu, asupra problemelor privind organizarea și funcționarea autorităților publice vizate, înființarea sau desființarea unor ministere, înființarea, organizarea sau desființarea unor organe de specialitate în subordinea Guvernului ori a ministerelor, numirea sau eliberarea din funcție a unor persoane sau alte probleme similare. Credem de asemenea că, printr-o moțiune simplă, Guvernul nu poate fi obligat nici la elaborarea unor proiecte de lege cu conținut și sens de reglementare considerate necesare de susținătorii moțiunii. Potrivit art. 74 alin. (1) din Constituție, Guvernul are drept de inițiativă legislativă, drept pe care îl exercită din propria-i voință în vederea înfăptuirii programului de guvernare aprobat de Parlament. Același drept de inițiativă îl au deputații și senatorii, care în cadrul procesului de legiferare pot propune și adopta amendamente și la proiectul de lege inițiat de Guvern, neavând nici un sens ca printr-o moțiune simplă să oblige Guvernul să elaboreze un proiect de lege cu conținut prestabilit.

Acceptarea depășirii acestor limite ar însemna să se permită imixtiunea unei autorități publice aparținând uneia dintre puterile din stat în competențele și atribuțiile unor autorități publice aparținând altei puteri din stat, contrar principiului separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție.

are ca obiect analizarea activității unui minister, prin care se cere și revocarea din funcție a ministrului.

În opinia noastră, adoptarea unei moțiuni simple poate produce și efecte juridice, nu numai politice, ce constau și în dreptul primului-ministru de a revoca, **dar nu necondiționat**, din funcție ministrul în cauză, ținând seama de recomandările cuprinse în moțiunea simplă adoptată de către Senat sau Camera Deputaților.

În acest sens, socotim că Regulamentul Camerei Deputaților, în art. 164, este mult mai explicit, în sensul că, „în cazul în care o moțiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va transmite Guvernului care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei moțiuni”.

De aceea, dispozițiile art. 157 alin. (2) din Regulamentul Senatului care prevăd că moțiunile simple „sunt obligatorii pentru Guvern și membrii săi, precum și pentru celelalte persoane vizate” sunt constituționale, dând posibilitatea acestuia de a lua măsuri pentru îmbunătățirea activității avută în vedere de moțiune și nu exclude posibilitatea revocării din funcție a ministrului (art. 106 din Constituție), urmare a controlului parlamentar exercitat prin moțiunile simple.

Judecător,
Aspazia Cojocaru

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind procedurile de informare, consultare și alte modalități de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 13 din Legea nr. 467/2006 privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezenta hotărâre reglementează informarea, consultarea, participarea și alte mecanisme de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene, înființată conform Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1.435/2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE).

(2) Prezenta hotărâre se aplică angajaților societăților cooperative europene cu sediul social în România, precum și angajaților cu contract individual de muncă în baza legii române ai societăților participante, filialelor, sucursalelor sau altor sedii secundare ale unei societăți europene cu sediul în alt stat membru al Uniunii Europene sau într-un stat aparținând Spațiului Economic European.

(3) Modalitățile privind informarea, consultarea și alte mecanisme de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene sunt adoptate de fiecare societate cooperativă europeană în conformitate cu procedura de negociere prevăzută la art. 3—11 sau în condițiile prevăzute la art. 22—26.

Art. 2. — În sensul prevederilor prezentei hotărâri, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *societatea cooperativă europeană*, denumită în continuare *SCE*, reprezintă o societate înființată conform Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1.435/2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE);

b) *entități juridice participante* reprezintă societățile, inclusiv cooperativele care participă direct la înființarea unei SCE;

c) *filiala* unei entități juridice participante sau unei SCE, denumită și *întreprindere controlată*, reprezintă o întreprindere asupra căreia entitatea juridică respectivă exercită o influență dominantă, conform prevederilor Legii nr. 217/2005 privind constituirea, organizarea și funcționarea comitetului european de întreprindere, cu modificările și completările ulterioare;

d) *filială, sucursală sau alt sediu secundar aferent* reprezintă o filială, o sucursală sau alt sediu secundar al unei societăți participante care devine filială, sucursală sau alt sediu secundar al unei SCE la înființarea acesteia;

e) *reprezentanții angajaților* semnifică reprezentanții organizațiilor sindicale sau, în cazul în care nu există sindicat, persoanele alese și mandatate să reprezinte angajații potrivit legii;

f) *organ de reprezentare* semnifică organul care îi reprezintă pe angajați, înființat în baza acordurilor prevăzute la art. 10 alin. (1) sau potrivit art. 12—21, în scopul informării și consultării angajaților dintr-o SCE și din filialele și întreprinderile sale situate în Comunitate și, dacă este cazul, în scopul exercitării drepturilor de participare referitoare la SCE;

g) *grup special de negociere* reprezintă grupul constituit în conformitate cu art. 3 pentru a negocia cu organul competent al entităților juridice participante stabilirea modalităților de implicare a angajaților în cadrul unei SCE;

h) *implicarea angajaților* reprezintă informarea, consultarea, participarea, precum și orice alt mecanism prin care reprezentanții angajaților pot să exercite o influență asupra deciziilor ce urmează a fi luate în cadrul întreprinderii;

i) *informare* — se referă la informarea organului care îi reprezintă pe angajați și/sau a reprezentanților angajaților de către organul de conducere competent al SCE cu privire la problemele de interes pentru SCE și pentru oricare dintre filialele, sucursalele sau alte sedii secundare ale sale situate într-un alt stat membru ori cu privire la problemele care depășesc competențele organelor decizionale dintr-un stat membru la un moment dat. Conținutul și modalitățile informării trebuie realizate astfel încât să permită reprezentanților angajaților să analizeze potențialele efecte și să inițieze consultări cu organul competent al SCE, dacă consideră necesar;

j) *consultare* reprezintă instituirea unui dialog și schimb de puncte de vedere între organul care îi reprezintă pe angajați și/sau reprezentanții angajaților, pe de o parte, și organul de conducere competent al SCE, pe de altă parte. Conținutul și modalitățile consultării trebuie să permită reprezentanților angajaților să elaboreze, pe baza informațiilor puse la dispoziția lor, un punct de vedere cu privire la măsurile preconizate de organul de conducere competent, care poate fi luat în considerare în cadrul procesului decizional derulat la nivelul unei SCE;

k) *participare* reprezintă influența exercitată de organul de reprezentare a angajaților și/sau de reprezentanții angajaților asupra activității unei entități juridice prin dreptul de a alege ori de a numi anumiți membri ai organului de control sau administrativ al entității juridice ori dreptul de a recomanda și/sau de a se opune numirii unora ori tuturor membrilor organului de control sau de administrare al entității juridice.

CAPITOLUL II

Procedura de negociere

SECȚIUNEA 1

Înființarea grupului special de negociere

Art. 3. — (1) În situația în care organele de gestionare sau administrative ale entităților juridice participante realizează un plan pentru înființarea unei SCE cu sediul social în România, acestea fac demersurile necesare cât mai curând posibil, inclusiv prin furnizarea de informații cu privire la identitatea entităților juridice participante și a filialelor și unităților lor, precum și la numărul angajaților, pentru a începe negocierile cu reprezentanții angajaților entităților juridice privind modalitățile referitoare la implicarea angajaților în SCE.

(2) În acest sens, se înființează, în conformitate cu dispozițiile de mai jos, un grup special de negociere care să îi reprezinte pe angajații entităților juridice participante și ai filialelor, sucursalelor și altor sedii secundare ale acestora:

a) membrii grupului special de negociere sunt aleși sau numiți proporțional cu numărul total al angajaților din entitățile juridice participante și din întreprinderile și filialele acestora prin alocarea a câte un loc pentru fiecare grup de lucrători angajați în statul membru respectiv care echivalează cu 10% din numărul de lucrători angajați în toate statele membre luate împreună sau o fracțiune din respectivul grup;

b) în cazul SCE constituite prin fuziune, fiecare cooperativă participantă, care conform proiectului de fuziune va înceta să aibă o existență juridică proprie după înregistrarea SCE, va asigura includerea în grupul special de negociere a cel puțin un membru în următoarele condiții:

— numărul membrilor suplimentari nu depășește 20% din numărul membrilor desemnați potrivit lit. a); și

— alcătuirea grupului special de negociere nu implică o dublă reprezentare a angajaților respectivi;

c) dacă numărul cooperativelor prevăzute la lit. b) depășește 20% din numărul membrilor desemnați potrivit lit. a), locurile suplimentare se alocă cooperativelor respective în ordinea descrescătoare a numărului de angajați.

Art. 4. — (1) În România, membrii grupului special de negociere sunt desemnați de către reprezentanții angajaților din România ai SCE. În situația inexistenței acestor reprezentanți, membrii grupului special de negociere sunt desemnați cu majoritatea voturilor angajaților din România ai SCE.

(2) Membrii grupului special de negociere elaborează și adoptă propriul regulament de organizare și funcționare.

(3) Regulamentul de organizare și funcționare va cuprinde modalități de numire sau de alegere a membrilor grupului special de negociere, precum și proceduri privind suspendarea, revocarea ori încetarea mandatelor acestora.

(4) Repartizarea locurilor ce revin angajaților din România în cadrul grupului special de negociere se face proporțional cu numărul de angajați ai fiecărei societăți participante din România în cadrul SCE, în ordinea descrescătoare a numărului de angajați.

Art. 5. — (1) Grupul special de negociere și organele competente de conducere ale entităților juridice participante stabilesc, prin acord scris, modalitățile de informare, consultare și alte mecanisme de implicare a angajaților în activitatea SCE.

(2) În acest sens, organele competente ale societăților participante informează grupul special de negociere cu privire la proiectul și derularea reală a procesului de constituire a SCE, până la înregistrarea ei.

Art. 6. — (1) Grupul special de negociere adoptă deciziile cu majoritatea absolută de voturi a membrilor săi, cu condiția ca această majoritate să reprezinte, de asemenea, majoritatea absolută a angajaților. Fiecare membru are dreptul la un vot.

(2) Dacă rezultatele negocierilor duc la o diminuare a drepturilor de participare, majoritatea necesară pentru a putea decide adoptarea unui astfel de acord constă în voturile a două treimi din numărul membrilor grupului special de negociere, reprezentând cel puțin două treimi din numărul angajaților, inclusiv voturile membrilor reprezentând angajații din cel puțin două state membre.

(3) Diminuarea drepturilor de participare potrivit prevederilor art. 2 lit. k) înseamnă un procent din numărul membrilor organelor SCE care este mai mic decât cel mai mare procent care există în cadrul societăților participante.

(4) Prevederile alin. (2) se aplică:

a) în cazul unei SCE constituite prin fuziune, dacă participarea acoperă cel puțin 25% din numărul total al angajaților cooperativelor participante; sau

b) în cazul unei SCE constituite prin orice altă metodă, dacă participarea acoperă cel puțin 50% din numărul total al angajaților entităților juridice participante.

Art. 7. — Pentru derularea negocierilor, grupul special de negociere poate solicita să fie asistat în îndeplinirea atribuțiilor sale de experți, aleși de către el, inclusiv reprezentanți ai organizațiilor sindicale adecvate la nivel comunitar. Experții pot asista, în calitate de consultanți, la reuniunile de negociere, la solicitarea grupului special de negociere, dacă este cazul, pentru promovarea coerenței și consecvenței la nivel comunitar. Grupul special de negociere poate decide informarea reprezentanților organizațiilor externe adecvate, inclusiv a sindicatelor, cu privire la demararea negocierilor.

Art. 8. — (1) Prin excepție de la prevederile art. 6 alin. (1), grupul special de negociere poate decide, cu majoritatea prevăzută la alin. (2), să nu demareze negocierile sau să pună capăt negocierilor deja inițiate și să se bazeze pe reglementările în vigoare cu privire la informarea și consultarea angajaților în statele membre în care SCE are angajați. Această decizie încheie procedura de negociere a acordului prevăzut la art. 10. În cazul în care se adoptă această decizie, prevederile art. 12—21 nu se aplică.

(2) Majoritatea necesară pentru a se decide să nu se demareze negocierile sau să se pună capăt acestora constă în voturile a două treimi din numărul membrilor, reprezentând cel puțin două treimi din numărul angajaților, inclusiv voturile membrilor reprezentând angajații din cel puțin două state membre.

(3) În cazul unei SCE constituite prin transformare, prevederile alin. (2) nu se aplică dacă există participare în societatea ce urmează a fi transformată.

(4) Grupul special de negociere se convoacă din nou la cererea în scris a cel puțin 10% din numărul angajaților SCE, ai filialelor și întreprinderilor sale sau din numărul reprezentanților acestora, după cel puțin 2 ani de la adoptarea deciziei menționate, în afara cazului în care părțile convin ca negocierile să fie reluate mai devreme. Dacă grupul special de negociere decide reluarea negocierilor cu organele de conducere, dar nu se ajunge la niciun acord în urma acestor negocieri, nu se aplică prevederile art. 12—21.

Art. 9. — (1) Cheltuielile legate de funcționarea grupului special de negociere și în general de negocieri sunt suportate de entitățile juridice participante, astfel încât grupul special de negociere să își poată realiza misiunea într-un mod corespunzător.

(2) În măsura în care conducerea centrală și grupul special de negociere nu decid altfel, atunci când grupul special de negociere este asistat de experți, entitățile juridice participante vor suporta cheltuielile numai pentru un expert.

SECȚIUNEA a 2-a

Conținutul acordului și durata negocierilor

Art. 10. — (1) Organele competente ale entităților juridice participante și grupul special de negociere poartă negocieri în spirit de cooperare, pentru a ajunge la un acord cu privire la modalitățile prin care angajații să fie implicați în activitatea SCE.

(2) Fără a aduce atingere autonomiei părților și în conformitate cu prevederile art. 6, acordul prevăzut la alin. (1), încheiat între organele competente ale entităților juridice participante și grupul special de negociere, stabilește:

a) domeniul de aplicare a acordului;

b) alcătuirea, numărul membrilor și alocarea locurilor în organul de reprezentare care va fi partenerul de discuție al organului competent al SCE în cadrul modalităților de informare și consultare a angajaților din SCE și din filialele sau întreprinderile sale;

c) atribuțiile și procedura de informare și consultare a organului de reprezentare;

d) frecvența reuniunilor organului de reprezentare;
 e) resursele financiare și materiale ce urmează a fi alocate organului de reprezentare;

f) în cazul în care, în cursul negocierilor, părțile decid să instituie una sau mai multe proceduri de informare și consultare în loc de un organ de reprezentare, modalitățile de punere în practică a acestor proceduri;

g) în cazul în care, în cursul negocierilor, părțile decid să adopte modalități de participare, conținutul acestor măsuri, inclusiv numărul membrilor în organul de control sau de administrare al SCE, pe care angajații vor avea dreptul să îi aleagă, să îi numească, să îi recomande ori să îi conteste, procedurile privind modul în care acești membri pot fi aleși, numiți, recomandați sau contestați de către angajați, precum și drepturile acestora;

h) data intrării în vigoare a acordului și durata sa, cazurile în care acordul trebuie renegociat și procedura de renegociere.

(3) Acordul nu face obiectul prevederilor art. 12—21.

(4) În cazul unei SCE constituite prin transformare, acordul prevede pentru toate elementele de implicare a angajaților un nivel cel puțin echivalent cu cel existent în societatea ce urmează a fi transformată în SCE.

(5) Acordul poate preciza modalitățile prin care angajații sunt împuterniciți să participe la adunările generale, potrivit prevederilor art. 27 din prezenta hotărâre și ale art. 59 alin. (4) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1.435/2003.

Art. 11. — (1) Negocierile încep imediat după înființarea grupului special de negociere și pot continua pe parcursul a încă 6 luni.

(2) Părțile pot decide de comun acord extinderea negocierilor cu cel mult un an de la data înființării grupului special de negociere, după încheierea perioadei prevăzute la alin. (1).

SECȚIUNEA a 3-a

Dispoziții de referință privind informarea, consultarea și alte mecanisme de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene

Art. 12. — (1) În situația în care a fost adoptată decizia de negociere a unui acord potrivit art. 10, prevederile art. 6—11 se aplică în mod corespunzător, caz în care sintagma „grup special de negociere” se înlocuiește cu sintagma „organ de reprezentare”. Dacă la expirarea termenului stabilit pentru încheierea negocierilor nu s-a ajuns la niciun acord, se aplică în continuare dispozițiile adoptate inițial în conformitate cu dispozițiile de referință.

(2) Organul de reprezentare este alcătuit din angajați ai SCE și ai filialelor și întreprinderilor sale, aleși ori numiți din rândul lor de către reprezentanții angajaților sau, în absența acestora, de către angajați. Dacă dimensiunea sa justifică acest lucru, organul de reprezentare alege un comitet restrâns din rândul membrilor săi, alcătuit din cel mult 3 membri.

(3) Organul competent al SCE este informat cu privire la alcătuirea organului de reprezentare.

(4) La 4 ani după înființarea organului de reprezentare, acesta va examina dacă este cazul să inițieze negocieri pentru încheierea acordului prevăzut la alin. (1) și la art. 10 sau să continue aplicarea dispozițiilor de referință adoptate în conformitate cu prevederile art. 12—21.

(5) Organul de reprezentare își elaborează și aprobă regulamentul de procedură.

(6) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 10, membrii organului de reprezentare informează reprezentanții angajaților din SCE, filialele și întreprinderile acestuia cu privire la conținutul și rezultatul procedurilor de informare și consultare.

Art. 13. — Competența organului de reprezentare se limitează la problemele ce privesc SCE și oricare dintre filialele sau întreprinderile sale situate în alt stat membru

ori care depășesc competența organelor de decizie dintr-un singur stat membru.

Art. 14. — (1) Fără să se aducă atingere reuniunilor organizate în conformitate cu art. 15 alin. (1) și (2), organul de reprezentare are dreptul de a fi informat și consultat și, în acest scop, de a se întâlni cu organul competent al SCE cel puțin o dată pe an, pe baza unor rapoarte periodice elaborate de către organul competent cu privire la evoluția activităților SCE și la perspectivele sale. Organele de conducere locale sunt informate cu privire la aceasta.

(2) Organul competent al SCE prezintă organului de reprezentare agenda ședințelor organului de administrare sau, dacă este cazul, ale organului de conducere și de control, precum și copiile tuturor documentelor prezentate la adunarea generală a membrilor săi.

(3) Documentele prezentate se referă în special la structura, situația economică și financiară, evoluția probabilă a activității, a producției și vânzărilor, inițiativele privind responsabilitatea socială a întreprinderilor, situația și evoluția probabilă a locurilor de muncă, investiții, schimbări substanțiale ce interesează organizația, introducerea de noi procedee de producție, transferuri de producție, fuziuni, reduceri de personal ori închiderea unor întreprinderi, unități sau părți importante din acestea, precum și concedieri colective.

Art. 15. — (1) În eventualitatea unor situații excepționale care afectează în măsură considerabilă interesele angajaților, în special în eventualitatea unor reamplasări, transferuri, închideri de unități sau întreprinderi ori disponibilizări colective, organul de reprezentare are dreptul de a fi informat. Organul de reprezentare sau, atunci când decide acest lucru, în special din motive de urgență, comitetul restrâns are dreptul de a se reuni, la cererea sa, cu organul competent al SCE sau cu o autoritate la orice alt nivel de conducere mai adecvat din cadrul SCE având competențe proprii de decizie, pentru a se informa și consulta cu privire la măsurile care afectează în mod semnificativ interesele angajaților.

(2) Dacă organul competent decide să nu dea curs punctului de vedere elaborat de organul de reprezentare, acest organ are dreptul să se reunească din nou cu organul competent al SCE pentru a încerca să ajungă la un acord.

(3) În cazul unei reuniuni organizate cu comitetul restrâns, membrii organului de reprezentare care reprezintă angajații direct interesați de măsurile avute în vedere au, de asemenea, dreptul de a participa.

(4) Reuniunile menționate anterior nu aduc atingere prerogativelor organului competent.

Art. 16. — (1) Procedura privind derularea întâlnirilor de informare și consultare se stabilește prin acordul părților.

(2) Înainte de orice reuniune cu organul competent al SCE, organul de reprezentare sau comitetul restrâns, care, dacă a fost necesar, a fost lărgit în conformitate cu art. 15 alin. (3), are dreptul de a se reuni fără ca reprezentanții organului competent să fie prezenți.

Art. 17. — (1) Membrii organului de reprezentare îi informează pe reprezentanții angajaților din SCE și din filialele și unitățile sale cu privire la conținutul și rezultatul procedurilor de informare și consultare.

(2) Organul de reprezentare sau comitetul restrâns poate fi asistat de experți aleși de oricare dintre acestea.

Art. 18. — În măsura în care este necesar pentru realizarea sarcinilor ce le revin, membrii organului de reprezentare au dreptul la un concediu pentru formare profesională, fără rețineri din salariu.

Art. 19. — (1) Cheltuielile organului de reprezentare sunt suportate de SCE, care pune la dispoziția membrilor acestuia resursele financiare și materiale necesare, care să le permită să își îndeplinească îndatorirea în mod corespunzător.

(2) Dacă nu se convine altfel, SCE va suporta în special cheltuielile de organizare a reuniunilor și de traducere/interpretare, precum și cheltuielile de cazare și de transport pentru membrii organului de reprezentare și ai comitetului restrâns.

(3) În măsura în care organul de conducere competent al SCE și grupul special de negociere nu decid altfel, atunci când organul de reprezentare este asistat de experți, societățile participante vor suporta cheltuielile numai pentru un expert.

Art. 20. — În cazul unei SCE constituite prin transformare, dacă dispozițiile statului membru referitoare la participarea angajaților la organul de control sau de administrare au fost aplicate înainte de înregistrare, toate aspectele referitoare la participarea angajaților se aplică în continuare la nivelul SCE. În acest caz, prevederile art. 21 alin. (1) se aplică în mod corespunzător.

Art. 21. — (1) În alte cazuri de constituire a unei SCE, angajații acesteia, precum și cei din filialele și întreprinderile ei și/sau organul lor de reprezentare au dreptul de a alege, numi, recomanda sau contesta numirea unui număr de membri în organul de control ori de administrare al SCE egal cu procentul cel mai mare valabil pentru entitățile juridice participante aferente, înainte de înregistrarea SCE.

(2) Dacă niciuna dintre entitățile juridice participante nu a fost sub incidența unor reguli de participare înainte de înregistrarea SCE, aceasta nu are obligația să adopte dispoziții privind participarea angajaților.

(3) Organul de reprezentare decide cu privire la alocarea locurilor în organul de control sau de administrare între membrii care îi reprezintă pe angajații din diferite state membre ori cu privire la modul în care angajații SCE pot recomanda sau contesta numirea membrilor în aceste organisme, în funcție de numărul de angajați ai SCE din fiecare stat membru. Dacă angajații unuia sau mai multor state membre nu fac obiectul acestui criteriu proporțional, organul de reprezentare numește un membru din unul din aceste state membre, în special din statul membru unde se află sediul social al SCE, dacă acest lucru este adecvat. Fiecare stat membru poate stabili repartizarea locurilor care îi sunt alocate în cadrul organului de control sau de administrare.

(4) Orice membru al organului de administrare sau, dacă este cazul, al organului de control al SCE, care a fost ales, numit ori recomandat de organul de reprezentare sau, dacă este cazul, de către angajați, este membru deplin, având aceleași drepturi și obligații ca și membrii care îi reprezintă pe membrii unei cooperative, inclusiv dreptul de a vota.

Art. 22. — (1) Prevederile art. 21 se aplică SCE în următoarele situații:

A. în cazul unei SCE constituite prin fuziune:

a) dacă înainte de înregistrarea SCE au fost aplicate una sau mai multe forme de participare în una ori mai multe dintre cooperativele participante, acoperind cel puțin 25% din numărul total al angajaților din toate entitățile juridice participante; sau

b) dacă înainte de înregistrarea SCE au fost aplicate una sau mai multe forme de participare în una ori mai multe dintre cooperativele participante, acoperind mai puțin de 25% din numărul total al angajaților din toate entitățile juridice participante și dacă o astfel de decizie este luată de grupul special de negociere;

B. în cazul unei SCE înființate în orice alt mod:

a) dacă înainte de înregistrarea SCE au fost aplicate una sau mai multe dintre formele de participare în una ori mai multe entități juridice participante, acoperind cel puțin 50% din numărul total de angajați din acestea; sau

b) dacă înainte de înregistrarea SCE au fost aplicate una sau mai multe forme de participare în una ori mai multe entități juridice participante, acoperind mai puțin de

50% din numărul total de angajați din acestea și dacă o astfel de decizie este luată de grupul special de negociere.

(2) În cazul în care au existat mai multe forme de participare în cadrul diverselor societăți participante, grupul special de negociere decide care dintre aceste forme trebuie aplicată în cazul SCE. Grupul special de negociere informează organele competente ale entităților juridice participante cu privire la orice decizii luate în temeiul prevederilor prezentului alineat.

SECȚIUNEA a 4-a

Aplicarea dispozițiilor de referință

Art. 23. — Dispozițiile prevăzute la secțiunea a 3-a privind informarea, consultarea și alte mecanisme de implicare a angajaților în activitatea societății cooperative europene se aplică de la data înregistrării SCE al cărei sediu social urmează să fie situat în România, dacă:

a) părțile convin în acest fel; sau
b) până la termenul limită prevăzut la art. 11 nu s-a încheiat niciun acord; și:

— organul competent al fiecărei entități juridice participante decide să accepte aplicarea dispozițiilor de referință referitoare la SCE și, în acest fel, să continue înregistrarea SCE; și

— grupul special de negociere nu a adoptat decizia prevăzută la art. 8 alin. (1).

SECȚIUNEA a 5-a

Dispoziții aplicabile societăților cooperative europene constituite exclusiv de persoane fizice sau de o singură societate și persoane fizice

Art. 24. — (1) În cazul unei SCE constituite exclusiv de persoane fizice sau de o singură entitate juridică și persoane fizice, care angajează împreună cel puțin 50 de angajați în cel puțin două state membre, se aplică dispozițiile art. 3—11.

(2) În cazul unei SCE constituite exclusiv de persoane fizice sau de o singură entitate juridică și persoane fizice, care angajează împreună mai puțin de 50 de angajați sau cel puțin 50 de angajați în același stat membru, implicarea angajaților este reglementată de următoarele dispoziții:

a) în cadrul SCE se aplică reglementările legislației naționale ale statului membru în care se află sediul social al SCE, care sunt aplicabile și altor entități juridice de același tip;

b) în cadrul filialelor și întreprinderilor membre ale SCE se aplică reglementările legislației naționale ale statului membru în care acestea sunt situate, care sunt aplicabile și altor entități juridice de același tip.

Art. 25. — În cazul în care sediul unei SCE, reglementat de norme de participare a angajaților, se transferă dintr-un stat membru în altul, continuă să se aplice cel puțin același nivel al drepturilor de participare a angajaților prevăzut în legislația statului membru din care se transferă sediul social.

Art. 26. — Dacă după înregistrarea unei SCE conform art. 24 alin. (2) cel puțin o treime din numărul total al angajaților din SCE, filialele și întreprinderile acesteia, din două state membre diferite, solicită acest lucru sau dacă numărul total al angajaților atinge ori depășește 50 de angajați în cel puțin două state membre, se aplică dispozițiile art. 3—11 în mod corespunzător. În acest caz, referirile la „entități juridice participante” și „întreprinderile sau filialele” se înlocuiesc cu referirile la „SCE” și, respectiv, „întreprinderile sau filialele SCE”.

SECȚIUNEA a 6-a

Participarea la adunarea generală

Art. 27. — În limitele prevăzute la art. 59 alin. (4) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1.435/2003, angajații din

SCE și/sau reprezentanții angajaților sunt împuterniciți să participe la adunarea generală având drept de vot, în următoarele condiții:

1. dacă părțile decid acest lucru în acordul menționat la art. 10 alin. (1); sau

2. dacă o cooperativă reglementată de un asemenea sistem se transformă într-o SCE; sau

3. dacă, în cazul unei SCE înființate prin alte metode decât transformarea, o cooperativă participantă a fost reglementată de un asemenea sistem și:

a) părțile nu pot ajunge la un acord, conform art. 10 alin. (1), până la termenul prevăzut la art. 11; și

b) se aplică prevederile art. 23 lit. b); și

c) cooperativa participantă, reglementată de un asemenea sistem, are cea mai mare proporție de participare, potrivit prevederilor art. 2 lit. k), în cooperativele participante interesate, înainte de înregistrarea SCE.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

SECȚIUNEA 1

Dispoziții referitoare la confidențialitate

Art. 28. — (1) Membrii grupului special de negociere sau ai organului de reprezentare, precum și orice experți care îi asistă nu sunt autorizați să divulge terților informațiile care, în interesul legitim al SCE, le-au fost furnizate, în mod expres, cu titlu confidențial.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și reprezentanților angajaților în contextul oricărei proceduri de informare și consultare.

(3) Obligația prevăzută la alin. (1) și (2) continuă să se aplice respectivilor reprezentanți sau experți și după expirarea mandatului lor. Tipul de informații supus regimului de confidențialitate este convenit de părți în acordurile colective sau în altă formă agreeată de parteneri.

Art. 29. — Organul de control sau de administrare al unei SCE ori al unei entități juridice participante cu sediul în România nu este obligat să comunice informații dacă, în conformitate cu criteriile obiective, acestea ar putea să afecteze grav funcționarea SCE sau, după caz, a entității juridice participante, a întreprinderilor și filialelor acestora ori le-ar aduce prejudicii. Decizia de a nu comunica aceste informații trebuie motivată față de reprezentanții angajaților.

Art. 30. — În cazul în care membrii grupului special de negociere sau ai organului de reprezentare ori reprezentanții angajaților nu socotesc justificat refuzul organului de control sau de administrare al unei SCE ori al unei entități juridice participante de a furniza informații pe motiv de confidențialitate, aceștia au dreptul de a se adresa instanțelor competente, potrivit legii.

SECȚIUNEA a 2-a

Funcționarea organului de reprezentare și procedura informării și consultării angajaților. Protecția reprezentanților angajaților

Art. 31. — Organul competent al SCE, organul de control sau de administrare al SCE, organul de reprezentare sau

reprezentanții angajaților, după caz, conlucrează în spirit de cooperare, cu respectarea drepturilor și obligațiilor ce le revin.

Art. 32. — (1) Membrii grupului special de negociere sau ai organului de reprezentare, reprezentanții angajaților care își exercită funcțiile în cadrul unei proceduri de informare și consultare și reprezentanții angajaților în organul de control sau de administrare al unei SCE, care sunt angajați ai SCE, ai filialelor sau întreprinderilor sale ori ai unei entități juridice participante, beneficiază în cursul exercitării funcțiilor lor de protecție și garanții care să le permită să-și îndeplinească corespunzător obligațiile ce le-au fost încredințate în conformitate cu prevederile Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii sindicatelor nr. 54/2003.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică inclusiv pentru activitățile de participare la reuniunile grupului special de negociere sau ale organului de reprezentare, la orice reuniune organizată în cadrul acordului prevăzut la art. 10 alin. (2) lit. f) ori la orice reuniune a organului de control sau de administrare, precum și pentru plata salariului cuvenit membrilor angajați de către o entitate juridică participantă sau de SCE ori de filialele și întreprinderile sale pe durata absenței necesare îndeplinirii funcțiilor ce le revin.

SECȚIUNEA a 3-a

Contravenții

Art. 33. — Nerespectarea obligațiilor privind informarea și consultarea angajaților în cadrul SCE constituie contravenție și se sancționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 467/2006 privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților.

SECȚIUNEA a 4-a

Dispoziții finale

Art. 34. — (1) Dispozițiile referitoare la participarea angajaților la activitățile organelor unei societăți cooperative sau societăți comerciale prevăzute de legislația română, altele decât dispozițiile prezentei hotărâri, nu se aplică societăților cooperative europene constituite conform Regulamentului (CE) nr. 1.435/2003.

(2) Prezenta hotărâre nu aduce atingere drepturilor existente ale angajaților în ceea ce privește informarea, consultarea, participarea și implicarea, prevăzute de legislația română, de care beneficiază angajații SCE, precum și din întreprinderile și filialele acesteia, altele decât cele de participare în cadrul organelor SCE, reglementată de prezenta hotărâre.

*

Prezenta hotărâre transpune Directiva Consiliului 2003/72/CE de completare a statutului societății cooperative europene în ceea ce privește implicarea angajaților, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) L207/25 din 18 august 2003.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul muncii, solidarității sociale și familiei,

Gheorghe Barbu

Ministrul integrării europene,

Anca Daniela Boagiu

p. Ministrul finanțelor publice,

Doina-Elena Dascălu,

secretar de stat

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 492/2002 pentru schimbarea denumirii
amplasamentului situat în municipiul București, str. Știrbei Vodă, sectorul 1,
din „Muzeul Național de Istorie“ în „Centrul Dâmbovița“ și aprobarea programului prioritar
de reconversie funcțională a amplasamentului și de finalizare a construcțiilor existente**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 11 lit. m) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Punctul II.3 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 492/2002 pentru schimbarea denumirii amplasamentului situat în municipiul București, str. Știrbei Vodă, sectorul 1, din „Muzeul Național de Istorie“ în „Centrul Dâmbovița“ și aprobarea programului prioritar de reconversie funcțională a amplasamentului și de finalizare a construcțiilor existente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 31 mai 2002, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„3. Suprafața de 5.000 m² din totalul terenului rămâne la dispoziția Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, care poate dispune de acesta prin hotărâre a Guvernului, potrivit legii.“

Art. II. — (1) Se aprobă transmiterea, fără plată, a unui teren în suprafață de 5.000 m², având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre, din domeniul privat al Autorității

Rutiere Române — A.R.R. în domeniul privat al statului și în administrarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(2) Predarea-preluarea terenului prevăzut la alin. (1) se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. III. — Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Hotărârea Guvernului nr. 1.117/2004 privind transmiterea, fără plată, a unui teren din domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului în domeniul privat al Autorității Rutiere Române — A.R.R., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 23 iulie 2004, precum și orice altă prevedere contrară se abrogă.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul transporturilor, construcțiilor și turismului,

Radu Mircea Berceanu

Ministrul delegat pentru lucrări publice
și amenajarea teritoriului,

László Borbély

p. Ministrul finanțelor publice,

Doina-Elena Dascălu,

secretar de stat

București, 28 februarie 2007.

Nr. 196.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

**a terenului aflat în domeniul privat al Autorității Rutiere Române — A.R.R., care se transmite
în domeniul privat al statului și în administrarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului**

Locul unde este situat terenul	Persoana juridică de la care se transmite terenul	Persoana juridică la care se transmite terenul	Caracteristicile tehnice
Municipiul București, sectorul 1, delimitat de str. Constantin Noica, Splaiul Independenței și „Dâmbovița Center“ — S.R.L.	Autoritatea Rutieră Română — A.R.R.	Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului	Suprafața terenului = 5.000 m ²

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind transmiterea unor imobile din domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 8 alin. (1) și al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă transmiterea unor imobile în curs de execuție, situate în municipiul Baia Mare, județul Maramureș, identificate potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre, din domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș.

Art. 2. — Predarea-preluarea imobilelor prevăzute la art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile

interesate, în care se va specifica valoarea investiției în momentul preluării, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 3. — La finalizarea lucrărilor și darea în folosință a imobilelor, se va transmite în domeniul privat al statului și în administrarea Ministerului Administrației și Internelor un număr de apartamente echivalent valoric cu investiția realizată din bugetul propriu, indexată la data recepției.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul administrației și internelor,

Vasile Blaga

Ministrul transporturilor, construcțiilor și turismului,

Radu Mircea Berceanu

Ministrul delegat pentru lucrări publice
și amenajarea teritoriului,

László Borbély

p. Ministrul finanțelor publice,

Doina-Elena Dascălu,

secretar de stat

București, 28 februarie 2007.

Nr. 204.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

a imobilelor care se transmit din domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș

Denumirea și locul unde sunt situate imobilele	Persoana juridică de la care se transmit imobilele	Persoana juridică la care se transmit imobilele	Caracteristicile imobilelor
Bloc de locuințe R1 A, str. Vasile Alecsandri, municipiul Baia Mare, județul Maramureș	Domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor	Domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș	Bloc de locuințe R1 A = 24 de apartamente Suprafața construită = 226,5 m ² Suprafața desfășurată = 1.132,60 m ² Suprafața terenului = 266 m ²
Bloc de locuințe R1 B, str. Vasile Alecsandri, municipiul Baia Mare, județul Maramureș	Domeniul privat al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor	Domeniul public al municipiului Baia Mare și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Baia Mare, județul Maramureș	Bloc de locuințe R1 B Suprafața desfășurată = 2.265,20 m ² Corp A = 24 de apartamente Suprafața construită = 226,5 m ² Suprafața terenului = 269 m ² Corp B = 24 de apartamente Suprafața construită = 226,5 m ² Suprafața terenului = 271 m ²

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifului pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât operatorii principali de distribuție a energiei electrice, precum și a condițiilor pentru retransmiterea energiei

În temeiul art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. a), c), d), e), i) și n) și al art. 43 din Legea energiei electrice nr. 13/2007, având în vedere referatul de aprobare întocmit de Departamentul prețuri și tarife și în conformitate cu prevederile procesului-verbal al ședinței Comitetului de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din data de 23 februarie 2007,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Metodologia de stabilire a tarifului pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât operatorii principali de distribuție a energiei electrice, precum și a condițiilor pentru retransmiterea energiei, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2005 pentru aprobarea Procedurii privind relațiile contractuale dintre consumator și subconsumatorul său de energie electrică,

publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 316 din 14 aprilie 2005.

Art. 3. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 4. — Departamentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și operatorii economici din cadrul sectorului energiei electrice vor asigura ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Nicolae Oprea

București, 23 februarie 2007.
Nr. 3.

ANEXĂ

METODOLOGIE

de stabilire a tarifului pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât operatorii principali de distribuție a energiei electrice, precum și a condițiilor pentru retransmiterea energiei

CAPITOLUL I

Scop

Art. 1. — Prezenta metodologie stabilește:

- modul de calcul și de aplicare a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de prestator;
- relațiile comerciale dintre prestator și beneficiar, legate de prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- relațiile comerciale dintre prestator și beneficiar în cazul revinderii energiei electrice.

CAPITOLUL II

Domeniul de aplicare

Art. 2. — Metodologia este aplicată de către:

- prestator, pentru întocmirea documentației necesare pentru aprobarea tarifului/tarifelor pentru serviciul de distribuție prestat;
- prestator și beneficiar, în relațiile contractuale legate de serviciul de distribuție a energiei electrice;
- prestator și beneficiar, în relațiile contractuale legate de revinderea energiei electrice;

d) prestator, beneficiar și consumator, pentru măsurarea energiei electrice;

e) ANRE, în procesul de analiză a solicitării prestatorului de aprobare a tarifului/tarifelor de distribuție.

CAPITOLUL III

Definiții și abrevieri

Art. 3. — Termenii utilizați în prezenta metodologie au următoarele semnificații:

Autoritate competentă	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei — ANRE
Beneficiar	Persoană juridică sau persoană fizică, beneficiară a serviciului de distribuție a energiei electrice prestat de către prestator. Pot fi beneficiari, fără a fi limitați la aceste categorii: furnizorul, operatorul de distribuție principal, operatorul de transport și de sistem, consumatorul de energie electrică (persoană fizică sau juridică) ale cărui instalații electrice sunt racordate în aval de grupul de măsură al prestatorului
Energie electrică utilă	Energie electrică activă distribuită la un nivel de tensiune, egală cu diferența dintre energia electrică intrată și consumul propriu tehnologic aferente nivelului de tensiune respectiv
Nivel de tensiune IT	Grup de instalații și echipamente de energie electrică aflate la tensiunea de 110 kV, exclusiv transformatoarele de IT/MT
Nivel de tensiune MT	Grup de instalații și echipamente de energie electrică aflate la tensiunea cuprinsă în intervalul 1—110 kV exclusiv (6 kV, 10 kV, 20 kV, 30—35 kV); sunt incluse transformatoarele de IT/MT și excluse transformatoarele de MT/JT
Nivel de tensiune JT	Grup de instalații și echipamente de energie electrică aflate la tensiunea de cel mult 1 kV (uzual 0,4 kV), inclusiv transformatoarele de MT/JT
Operator principal de distribuție a energiei electrice	Persoană juridică, titulară a unei licențe de distribuție a energiei electrice și a unui contract de concesiune a serviciului de distribuție încheiat cu Ministerul Economiei și Comerțului, care prestează serviciul de distribuție a energiei electrice până la punctul de delimitare dintre instalațiile de distribuție proprii și cele ale prestatorului
Perioada $t-1$	Perioadă de timp reprezentând ultimele 12 luni calendaristice considerate până la data solicitării tarifului de distribuție
Perioada t	Perioadă de timp pentru care se calculează tariful de distribuție, reprezentând următoarele 12 luni calendaristice considerate de la data solicitării tarifului
Prestator	Persoană juridică, alta decât operatorul principal de distribuție, care prestează pentru beneficiar un serviciu de distribuție a energiei electrice prin instalațiile de energie electrică proprii sau prin instalațiile de energie electrică ale altei persoane juridice, preluate prin contract de concesiune, închiriere, comodat ori altă formă legală
Tarif de distribuție	Tarif reglementat corespunzător nivelului de tensiune în punctul de delimitare dintre prestator și beneficiar, calculat prin însumarea, după caz, a tarifelor specifice de distribuție
Tarif specific de distribuție	Tarif reglementat pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, calculat pentru fiecare nivel de tensiune (IT, MT, JT) ca raport între venitul reglementat și energia electrică utilă, aferente nivelului de tensiune respectiv
Zi financiară	Orice zi în care băncile prin care operează părțile sunt deschise pentru operațiuni financiare.

CAPITOLUL IV

Documente de referință

Art. 4. — Metodologia are la bază următoarele documente de referință:

a) Legea energiei electrice nr. 13/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2007;

b) Regulamentul de furnizare a energiei electrice la consumatori, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.007/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 27 iulie 2004;

c) Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 4 august 2003;

d) Contractul-cadru pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 43/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 din 19 ianuarie 2005, cu modificările ulterioare;

e) contractele-cadru de furnizare a energiei electrice, aprobate prin Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 57/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 21 decembrie 1999, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL V

Racordarea unui consumator la rețeaua electrică a prestatorului

Art. 5. — Racordarea unui consumator la rețeaua electrică a prestatorului se realizează cu respectarea prevederilor din Regulamentul privind racordarea utilizatorilor

la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2003.

Art. 6. — (1) Pentru racordarea unui nou consumator la rețeaua electrică a prestatorului sunt necesare acordul scris al operatorului principal de distribuție al prestatorului, prin ale cărui instalații se face distribuția energiei electrice, și obținerea unui nou aviz tehnic de racordare, conform reglementărilor în vigoare.

(2) Constituie excepție de la prevederile alin. (1) situațiile în care racordarea unui nou consumator nu conduce la creșterea puterii contractate a prestatorului sau se schimbă denumirea beneficiarului.

Art. 7. — În situația prevăzută la art. 6 operatorul principal de distribuție are dreptul de a refuza, din motive justificate, aprobarea unui spor de putere pentru prestator și, implicit, racordarea consumatorului la instalațiile prestatorului, dar în acest caz operatorul principal de distribuție este obligat să asigure consumatorului care a solicitat racordarea în rețeaua prestatorului accesul la rețelele electrice proprii, în condiții economice și tehnice echivalente sau mai avantajoase decât cele oferite de către prestatorul în rețeaua căruia i s-a refuzat accesul consumatorului.

Art. 8. — Racordarea și plata lucrărilor necesare pentru racordare se vor face conform legislației în vigoare.

CAPITOLUL VI

Stabilirea tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de prestator pentru beneficiar

Art. 9. — (1) Beneficiarul serviciului de distribuție prestat de prestator plătește acestuia contravaloarea serviciului de distribuție la un tarif/tarife aprobat/aprobate prin decizie a președintelui ANRE.

(2) Până la deschiderea totală a pieței de energie electrică, constituie excepție de la alin. (1) beneficiarul de tip consumator casnic care nu plătește serviciul de distribuție a energiei electrice prestatorului în a cărui rețea este racordat și, în consecință, nu încheie cu prestatorul un contract de distribuție a energiei electrice.

(3) După deschiderea totală a pieței de energie electrică, pentru consumatorii casnici se vor aplica aceleași prevederi ca și pentru celelalte categorii de consumatori.

Art. 10. — (1) Tariful de distribuție este aprobat de ANRE pe baza solicitării prestatorului.

(2) Tariful de distribuție aprobat de ANRE pentru un nivel de tensiune nu poate fi mai mare decât tariful de distribuție aferent aceluiași nivel de tensiune, aprobat de ANRE pentru operatorul principal de distribuție din zona în care este situat prestatorul.

(3) a) Nu sunt supuse prevederilor alin. (2) cazurile excepționale care vor fi probate prin documente și care se vor analiza la momentul solicitării tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

b) Sunt considerate cazuri excepționale situațiile în care rețeaua de distribuție este amplasată în zone geografice cu condiții deosebite, de genul umiditate de 100%, altitudini peste 1.000 m etc., în condiții ce pot cauza costuri mari de întreținere și reparații ale rețelei.

Art. 11. — (1) În decursul a 12 luni calendaristice prestatorul are dreptul să obțină o singură dată aprobarea unui/unor tarif/tarife de distribuție.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), prestatorul are dreptul să revină cu o nouă solicitare, în următoarele situații:

a) înregistrarea în decurs de 6 luni calendaristice a unui indice de inflație cumulată mai mare de 10%;

b) falimentul vechiului prestator și preluarea activității de distribuție de către altă persoană juridică;

c) modificarea valorii mijloacelor fixe utilizate pentru prestarea serviciului de distribuție cu mai mult de 25%;

d) evenimente de forță majoră.

Art. 12. — (1) Solicitarea prestatorului pentru aprobarea tarifului/tarifelor de distribuție a energiei electrice se face cu respectarea prevederilor prezentei metodologii și se transmite în scris către ANRE împreună cu documentele justificative necesare.

(2) Pentru a fi luată în considerare în cadrul procesului de analiză, documentația înaintată către ANRE trebuie să fie datată și să aibă număr de înregistrare de la prestator, iar toate paginile cuprinse în cadrul documentației trebuie să fie ștampilate și semnate de către persoane autorizate.

Art. 13. — (1) În cazul unui prestator care este la prima solicitare de aprobare a tarifului de distribuție și prestează serviciul de distribuție de mai puțin de 12 luni calendaristice, solicitarea va cuprinde o prognoză a costurilor și a energiei distribuite pentru perioada t, bilanțul energetic aferent perioadei t, precum și costurile realizate și bilanțul energetic pe perioada în care prestatorul a prestat serviciul de distribuție a energiei electrice, cu menționarea exactă a acestora.

(2) În cazul unui prestator care aplică un tarif de distribuție aprobat de ANRE și solicită revizuirea acestui tarif, solicitarea va cuprinde prognoza costurilor și a energiei distribuite pentru perioada t, bilanțul energetic aferent perioadei t, precum și costurile realizate și bilanțul energetic aferent perioadei t-1.

(3) În cazul în care un prestator distribuie beneficiarilor săi, cumulativ, o cantitate de energie electrică mai mare de 1.250 MWh/an inclusiv, este obligat să transmită la ANRE, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, macheta de monitorizare completată conform anexei nr. 6, care face parte integrantă din prezenta metodologie.

Art. 14. — (1) Calculul tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat beneficiarului se face cu luarea în considerare a costurilor justificate ale activității respective.

(2) Tariful de distribuție acoperă costurile justificate ale prestatorului, asociate realizării în bune condiții a serviciului de distribuție a energiei electrice.

(3) Prestatorul titular de licență de distribuție a energiei electrice va ține evidență contabilă de gestiune separată pentru activitatea de distribuție a energiei electrice.

(4) La calculul tarifului de distribuție orice cost justificat asociat serviciului de distribuție a energiei electrice este considerat o singură dată.

Art. 15. — (1) Documentele pe care trebuie să le conțină solicitarea prestatorului pentru aprobarea tarifului de distribuție sunt următoarele:

a) scrisoare de solicitare a aprobării tarifului/tarifelor de distribuție a energiei electrice, cu precizarea tarifelor specifice solicitate, pentru fiecare nivel de tensiune;

b) dovada achitării la zi a contribuției anuale către ANRE (copie a chitanței sau a ordinului de plată);

c) date de identificare a societății (adresa poștală, nr. de telefon, fax, numele directorului general, numele persoanei de contact);

d) certificatul de înregistrare al societății emis de Oficiul Național al Registrului Comerțului;

e) avizul/avizele tehnic/tehnice de racordare eliberat/eliberate de către operatorul principal de distribuție al prestatorului;

f) documente care certifică acordul scris al proprietarului mijloacelor fixe pentru prestarea serviciului de distribuție de către prestator (de exemplu, contract de concesiune/închiriere/comodat etc.), în cazul în care prestatorul nu este și proprietarul acestora;

g) macheta/machetele de calcul al tarifului/tarifelor de distribuție, conform anexei nr. 2, care face parte integrantă din prezenta metodologie;

h) declarație pe propria răspundere, în care să se specifice că toate costurile pe baza cărora au fost fundamentate tarifele de distribuție sunt aferente exclusiv activității de distribuție a energiei electrice;

i) memoriu tehnic cu descrierea instalației electrice utilizate și caracteristicile acesteia, în care se vor include: lungimea liniilor aferente fiecărui nivel de tensiune, numărul și tipul posturilor/stațiilor de transformare, celulelor, transformatoarelor utilizate etc.;

j) schema monofilară a rețelei de distribuție, cu evidențierea clară (marcarea) atât a punctelor de delimitare a instalațiilor electrice dintre prestator și fiecare beneficiar, cât și a celor dintre prestator și operatorul principal de distribuție a energiei electrice;

k) bilanțul energetic al prestatorului, conform modelului din anexa nr. 3, care face parte integrantă din prezenta metodologie;

l) cantitățile de energie electrică activă cumpărată/livrată de prestator în perioada t-1, conform anexei nr. 4, care face parte integrantă din prezenta metodologie;

m) lista beneficiarilor persoane fizice sau juridice pentru care se prestează serviciul de distribuție, cu specificarea puterii instalate a acestora și a nivelului de tensiune la care li se distribuie energie electrică, conform anexei nr. 5, care face parte integrantă din prezenta metodologie;

n) copie, din evidențele contabile, a listei mijloacelor fixe utilizate pentru prestarea serviciului de distribuție, din care să reiasă: data punerii în funcțiune a mijlocului fix, durata normală de funcționare, valoarea de inventar a mijlocului fix, valoarea amortizării lunare;

o) plan de reparații/modernizări/investiții prognozate a se efectua în perioada t, din care să reiasă mijloacele fixe supuse reparației/modernizării și valoarea reparației/modernizării sau numele obiectivului de investiție și valoarea acestuia;

p) numărul de salariați implicați/retribuiți strict în/din activitatea de distribuție a energiei electrice și salariul mediu brut aferent;

q) alte documente justificative pentru costuri ca, de exemplu: copii ale facturilor de achiziție a materiilor prime, materiale, obiecte de inventar, copii ale contractelor de reparații executate de terți, contracte pentru alte servicii executate de terți etc.

(2) În cazul în care prestatorul este titular de licență de distribuție a energiei electrice, la solicitarea de aprobare a tarifului/tarifelor de distribuție a energiei electrice, documentele menționate la alin. (1) lit. c), d), e) și f) nu se mai transmit la ANRE dacă există deja la documentația depusă pentru acordarea licenței de distribuție a energiei electrice și nu au suferit modificări.

Art. 16. — Costurile recunoscute la stabilirea tarifului de distribuție cuprind:

- a) costuri de operare și mentenanță;
- b) costul cu amortizarea mijloacelor fixe;
- c) costul pentru consumul propriu tehnologic în instalațiile de distribuție;
- d) costuri financiare.

Art. 17. — Costurile de operare și mentenanță sunt defalcate în următoarele grupe:

a) costuri cu materii prime, materiale și obiecte de inventar;

b) costuri cu lucrări de întreținere și reparații executate cu terți;

c) costuri cu chirii, redevențe, impozite, taxe, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile locale;

d) costuri cu alte servicii prestate de terți;

e) costuri de personal.

Art. 18. — (1) Costul cu amortizarea mijloacelor fixe se calculează ca sumă a amortizării în perioada t a activelor existente.

(2) Pentru calculul amortizării mijloacelor fixe se utilizează metoda liniară.

(3) În cazul în care se efectuează reevaluarea mijloacelor fixe utilizate pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, se va lua în considerare la calculul tarifelor de distribuție o creștere cu maximum indicele de inflație înregistrat de la ultima reevaluare sau de la punerea în funcțiune a mijlocului fix.

Art. 19. — (1) Costul consumului propriu tehnologic (CPT) reprezintă valoarea pierderilor tehnologice de energie electrică cauzate de distribuția energiei electrice prin rețeaua de distribuție a prestatorului și se calculează ca produsul dintre cantitatea de CPT pe nivelul de tensiune respectiv (MWh) și prețul mediu de cumpărare de către prestator a energiei electrice active (lei/MWh).

(2) Prețul mediu de cumpărare al energiei electrice active se calculează conform art. 34.

Art. 20. — Costurile financiare cuprind cheltuieli aferente dobânzilor la creditele contractate pentru lucrările de investiții și/sau reparații/modernizări în rețeaua de distribuție.

Art. 21. — În situația în care energia electrică este distribuită la mai mult de un nivel de tensiune, alocarea costurilor pe niveluri de tensiune se va face astfel:

a) costurile directe aferente activității de distribuție a energiei electrice vor fi alocate direct pe nivelul de tensiune corespunzător;

b) costurile comune mai multor niveluri de tensiune, aferente activității de distribuție a energiei electrice, vor fi împărțite pe fiecare nivel de tensiune pentru care se calculează tarife specifice de distribuție, folosindu-se drept cheie de alocare ponderea valorii mijloacelor fixe de pe acel nivel de tensiune în totalul valorii mijloacelor fixe utilizate pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice.

Art. 22. — Rata reglementată a profitului, aferentă serviciului de distribuție prestat de prestator, este de maximum 5%. Profitul este egal cu produsul dintre rata reglementată a profitului și totalul costurilor aferente serviciului de distribuție a energiei electrice.

Art. 23. — Venitul reglementat pentru serviciul de distribuție este egal cu suma dintre totalul costurilor și profitul serviciului.

Art. 24. — Calculul tarifului/tarifelor specific/specifice de distribuție a energiei electrice se efectuează pentru perioada t.

Art. 25. — Toți beneficiarii trebuie să pună la dispoziția prestatorului datele necesare pentru elaborarea prognozei privind energia electrică totală distribuită prin instalațiile prestatorului în perioada t, conform reglementărilor în vigoare.

Art. 26. — Tariful de distribuție se aplică pentru energia electrică măsurată, conform reglementărilor în vigoare, la

punctul de delimitare a instalațiilor dintre prestator și beneficiar.

Art. 27. — (1) ANRE poate invalida tarifele de distribuție aprobate, cu anunțarea prealabilă a prestatorului, dacă se constată că:

- a) un cost a fost inclus de mai multe ori;
- b) stabilirea tarifelor s-a efectuat pe baza unor informații false furnizate de prestator;
- c) există greșeli în calculul tarifelor de distribuție propuse spre aprobare.

(2) Invalidarea tarifelor de distribuție implică în primul rând corectarea informațiilor false sau a greșelilor de calcul, recalcularea și aprobarea noilor tarife ce vor fi aplicate de prestator.

CAPITOLUL VII

Contracte aplicate pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către prestator pentru beneficiar

Art. 28. — Prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către prestator pentru beneficiarul său se realizează în baza unui contract încheiat între cele două părți.

Art. 29. — (1) În cazul în care prestatorul deține licență pentru distribuția energiei electrice, se va încheia un contract conform Contractului-cadru pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 43/2004, cu modificările ulterioare.

(2) În cazul în care prestatorul nu deține licență pentru distribuția energiei electrice, se va încheia un contract conform Contractului-cadru pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât cele titulare de licență de distribuție a energiei electrice, prezentat în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezenta metodologie.

CAPITOLUL VIII

Revinderea energiei electrice de prestator către beneficiar

Art. 30. — Prestatorul asigură revinderea energiei electrice unui beneficiar de tip consumator captiv, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 31. — Revinderea energiei electrice de către prestator beneficiarului său se realizează în baza unui contract de furnizare, prin care prestatorul:

- a) preia toate obligațiile și toate drepturile furnizorului său pe care le va transmite prin contractele încheiate, conform prevederilor prezentei proceduri;
- b) răspunde, în condițiile legii, pentru încadrarea în puterile maxime și în cantitățile de energie contractate pentru consumul propriu și al tuturor beneficiarilor săi.

Art. 32. — Prestatorul revinde energia electrică activă beneficiarului de tip consumator captiv, cu excepția celui de tip consumator casnic, la prețul mediu lunar de cumpărare al energiei electrice active de către prestator.

Art. 33. — (1) Până la deschiderea totală a pieței de energie electrică, în cazul beneficiarilor de tip consumatori casnici, prestatorul revinde energia electrică activă la unul din tarifele reglementate pentru consumatori casnici, ales de către beneficiar.

(2) După deschiderea totală a pieței de energie electrică, pentru consumatorii casnici se vor aplica aceleași prevederi ca și pentru celelalte categorii de consumatori.

Art. 34. — Prețul mediu de cumpărare al energiei electrice active se calculează prin împărțirea valorii energiei electrice active cumpărate (include atât contravaloarea

energiei electrice active, contravaloarea taxei de putere, dacă este cazul, cât și a serviciilor aferente transmisiei energiei electrice ori alte taxe aferente energiei electrice active) de prestator, la cantitatea de energie electrică activă cumpărată.

CAPITOLUL IX

Relațiile comerciale dintre prestator și beneficiarul său, legate de prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către prestator și/sau de revinderea acesteia când este cazul

Art. 35. — (1) În cazul beneficiarilor de tip consumatori casnici cărora prestatorul le și revinde energie electrică, se încheie un singur contract de tipul Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la consumatorii casnici.

(2) Nu se încheie contract pentru prestarea serviciului de distribuție.

(3) Beneficiarul de tip consumator casnic are dreptul, conform reglementărilor în vigoare, să își aleagă orice tarif de furnizare a energiei electrice pentru consumatori casnici, dintre cele reglementate de ANRE și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Recuperarea cheltuielilor aferente serviciului de distribuție se asigură prin diferența dintre tariful/prețul energiei cumpărate de către prestator de la furnizorul său de energie electrică și tariful pentru energia electrică aplicat beneficiarului.

(5) Precizările din prezentul articol sunt valabile până la deschiderea totală a pieței de energie electrică.

Art. 36. — (1) În cazul beneficiarilor de tip consumatori captivi cărora prestatorul le și revinde energie electrică, se încheie:

a) un contract pentru serviciul de distribuție prestat de prestator, conform precizărilor art. 29;

b) un contract de furnizare a energiei electrice de tipul Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la micii consumatori finali, industriali și similari, la tarife reglementate sau Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la marii consumatori finali, industriali și similari, la tarife reglementate, aprobate prin Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 57/1999, cu modificările ulterioare, aplicabil categoriei de consumatori din care face parte beneficiarul.

(2) Pentru serviciul de distribuție prestat, prestatorul aplică tariful de distribuție aprobat prin decizie a președintelui ANRE, corespunzător nivelului de tensiune la care este racordat beneficiarul.

(3) Pentru revinderea energiei electrice active se aplică prețul mediu lunar de cumpărare, calculat conform precizărilor art. 34.

(4) În cazul în care este necesară facturarea energiei electrice reactive conform reglementărilor ANRE, se aplică tariful pentru energia electrică reactivă, în vigoare.

Art. 37. — (1) În cazul beneficiarilor de tip consumatori eligibili care și-au exercitat dreptul de eligibilitate, pentru care prestatorul prestează doar serviciul de distribuție a energiei electrice, și au ales ca furnizor un alt agent economic decât prestatorul, se încheie cu prestatorul doar un contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, conform precizărilor art. 29.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), contractul poate fi încheiat între prestator și beneficiar sau între prestator și furnizorul de energie electrică al beneficiarului.

(3) Pentru serviciul de distribuție prestat, prestatorul aplică tariful de distribuție aprobat prin decizie a

președintelui ANRE, corespunzător nivelului de tensiune la care este racordat beneficiarul.

Art. 38. — (1) Beneficiarii de tip consumatori eligibili care și-au exercitat dreptul de eligibilitate și au ales prestatorul ca furnizor de energie electrică încheie cu prestatorul:

a) un contract pentru serviciul de distribuție prestat de prestator, conform precizărilor art. 29;

b) un contract de furnizare a energiei electrice de tipul Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la consumatori eligibili.

(2) Pentru serviciul de distribuție prestat, prestatorul aplică tariful de distribuție aprobat prin decizie a președintelui ANRE, corespunzător nivelului de tensiune la care este racordat beneficiarul.

(3) Pentru furnizarea energiei electrice active se aplică un preț negociat între beneficiar și prestator (în calitate de furnizor, în acest caz).

(4) În cazul în care este necesară facturarea energiei electrice reactive conform reglementărilor ANRE, se aplică tariful pentru energia electrică reactivă, în vigoare.

Art. 39. — (1) În cazul beneficiarilor de tip furnizor, operator de transport și de sistem, operator principal de distribuție sau producător de energie electrică și/sau termică ce cumpără energia electrică de la alt furnizor decât prestatorul, care beneficiază doar de serviciul de distribuție prestat de prestator, se încheie un contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, conform precizărilor art. 29.

(2) Pentru serviciul de distribuție prestat, prestatorul aplică tariful/tarifele de distribuție aprobat/aprobate prin decizie a președintelui ANRE.

CAPITOLUL X

Măsurarea energiei electrice

Art. 40. — Pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice este obligatorie montarea unui grup de măsură a energiei electrice în punctul de delimitare dintre instalațiile electrice ale prestatorului și ale fiecărui beneficiar, conform reglementărilor în vigoare.

Art. 41. — (1) Măsurarea energiei electrice consumate de beneficiar se va face pe baza citirii contorului montat în punctul de delimitare dintre instalațiile electrice ale prestatorului și ale beneficiarului sau, dacă nu este posibil, în cel mai apropiat punct de acesta, cu corectarea cantităților de energie electrică, în conformitate cu reglementările în vigoare.

(2) În cazul în care la prestator nu există grup de măsură care să măsoare consumul propriu al acestuia, distinct față de suma consumurilor de energie electrică ale clienților, cantitatea de energie electrică ce este consumată de prestator (inclusiv consumul propriu tehnologic în rețeaua de distribuție) se va calcula prin diferență între energia măsurată în punctul de delimitare dintre instalațiile electrice ale prestatorului și ale operatorului principal de distribuție al acestuia și suma energiilor electrice măsurate la beneficiari.

CAPITOLUL XI

Dispoziții finale

Art. 42. — Până în momentul în care un beneficiar își alege un alt furnizor decât prestatorul, responsabilitatea asumării debitelor beneficiarului referitoare la plata energiei electrice consumate și/sau a serviciului de distribuție a energiei electrice aparține prestatorului.

Art. 43. — (1) În cazul în care prestatorul are debite către terți legate de plata energiei electrice sau de plata serviciilor legate de transmiterea energiei electrice prin rețelele electrice, prestatorul, operatorul principal de distribuție sau furnizorul prestatorului nu poate condiționa schimbarea de către beneficiar a furnizorului de energie electrică.

(2) În cazul în care beneficiarul are către prestator debite legate de plata energiei electrice și/sau a serviciului de distribuție a energiei electrice, beneficiarul își poate schimba furnizorul de energie electrică numai cu condiția preluării debitelor de către noul furnizor.

Art. 44. — Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat se va emite o factură în care se vor evidenția distinct, cel puțin: cantitatea de energie electrică pentru care s-a prestat serviciul, tariful de distribuție aplicat, numărul contractului în baza căruia se prestează serviciul și numărul deciziei de aprobare a tarifului de distribuție.

Art. 45. — În cazul în care prestatorul efectuează și revinderea energiei electrice beneficiarului său, se vor evidenția distinct în factură prețul de vânzare și cantitatea de energie electrică.

Art. 46. — În cazul în care în termen de maximum 30 de zile de la data solicitării de către ANRE de completare a documentației pentru solicitarea tarifului/tarifelor de distribuție, depusă inițial de prestator, aceasta nu este completată, dosarul depus este clasat, cu anunțarea prestatorului.

Art. 47. — Termenul de emiteră a deciziei de aprobare a tarifului/tarifelor de distribuție a energiei electrice este de maximum 30 de zile lucrătoare de la data la care este completă documentația depusă la ANRE pentru solicitarea tarifului/tarifelor de distribuție.

Art. 48. — Persoana juridică ce prestează serviciul de distribuție a energiei electrice și aplică tarif/tarife de distribuție a energiei electrice în baza unei decizii aprobate de președintele ANRE plătește o contribuție către ANRE conform reglementărilor în vigoare.

Art. 49. — Neînțelegerile precontractuale legate de încheierea contractelor de furnizare și de distribuție dintre prestator și beneficiarul său se soluționează conform reglementărilor emise de ANRE.

Art. 50. — În situația imposibilității continuării activității prestatorului din cauza falimentului acestuia, activitatea de distribuție a energiei electrice și obligațiile contractuale ce decurg din aceasta sunt preluate de către operatorul principal de distribuție a energiei electrice al prestatorului.

Art. 51. — În situația imposibilității continuării activității prestatorului din cauza încetării/rezilierii contractului de concesiune a instalațiilor de energie electrică, activitatea de distribuție a energiei electrice și obligațiile contractuale ce decurg din aceasta sunt preluate de către concedent.

Art. 52. — În situațiile prezentate la art. 50 și 51, distribuția energiei electrice va fi efectuată la tariful/tarifele de distribuție a energiei electrice în vigoare, aprobate prin decizie emisă de ANRE pentru prestator, până la revizuirea acestora.

Art. 53. — În cazul în care în decursul a 12 luni calendaristice prestatorul nu revine cu o solicitare de revizuire a tarifului/tarifelor de distribuție, acestea rămân valabile până la abrogarea lor printr-o decizie a președintelui ANRE.

Art. 54. — (1) În termen de maximum 15 zile calendaristice de la comunicarea deciziei de aprobare a tarifului/tarifelor de distribuție a energiei electrice, prestatorul

va încheia/actualiza cu beneficiarul un contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, conform prevederilor prezentei metodologii.

(2) Contractul va conține condițiile minimale obligatorii, orice alte clauze putând fi stabilite ulterior, prin acte adiționale la contract.

*ANEXA Nr. 1
la metodologie*

CONTRACT - CADRU
pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât cele titulare de licență
de distribuție a energiei electrice

Nr. .... din data .....

Între ....., societate comercială cu sediul în ....., județul ....., cod poștal ....., telefon ....., fax ....., cod fiscal ....., certificat de înregistrare/cod unic de înregistrare la oficiul registrului comerțului....., cont de virament nr. ...., deschis la ....., reprezentată prin ..... (director) ..... și prin ..... (director economic) ....., în calitate de *prestator*, pe de o parte, și ....., cu sediul în ....., județul ....., cod poștal ....., telefon ....., fax ....., cod fiscal ....., certificat de înregistrare/cod unic de înregistrare la oficiul registrului comerțului ....., cont de virament nr. ...., deschis la ....., reprezentată prin ..... (director) și prin ..... (director economic) ....., în calitate de *beneficiar*, pe de altă parte, ambele denumite în continuare *părți*, s-a încheiat prezentul contract.

Terminologie

Art. 1. — Termenii utilizați în prezentul contract sunt definiți în Metodologia de stabilire a tarifului pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât operatorii principali de distribuție a energiei electrice, precum și a condițiilor pentru retransmiterea energiei.

Obiectul contractului

Art. 2. — (1) Obiectul prezentului contract îl constituie prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către prestator pentru beneficiarul său.

(2) Prestarea serviciului se face la locul de consum ....., din localitatea ....., adresa ....., sau locurile de consum prevăzute în anexa ..... pe perioada de valabilitate a contractului.

Durata contractului și încetarea contractului

Art. 3. — Prezentul contract se încheie pe o perioadă de .....

Art. 4. — Prelungirea duratei contractului este posibilă cu acordul scris al ambelor părți, printr-un act adițional, care se va semna cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractului.

Art. 5. — Rezilierea prezentului contract se poate face din inițiativa prestatorului serviciului, în caz de imposibilitate a continuării prestării serviciului de distribuție, cu anunțarea prealabilă, în scris, a beneficiarului, cu 15 zile lucrătoare înainte de termenul solicitat.

Art. 6. — Rezilierea prezentului contract se poate face din inițiativa beneficiarului, în cazul în care nu mai utilizează rețeaua de distribuție a prestatorului, cu anunțarea prealabilă, în scris, a prestatorului, cu 15 zile lucrătoare înainte de termenul solicitat.

Obligații financiare și modalități de plată

Art. 7. — (1) Beneficiarul plătește prestatorului, până la data limită de plată, contravaloarea serviciului de distribuție, corespunzător energiei electrice active măsurate în punctul de delimitare cu beneficiarul, la tariful de distribuție aprobat pentru prestator de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (*ANRE*), conform Deciziei președintelui ANRE nr. ....

(2) Beneficiarul plătește prestatorului, până la data limită de plată, contravaloarea serviciului de distribuție, corespunzător energiei electrice reactive măsurate în punctul de delimitare cu beneficiarul, conform reglementărilor ANRE.

(3) În cazul în care citirea contoarelor se efectuează de către un operator de măsură diferit de prestator sau beneficiar, este obligatorie asigurarea accesului acestuia la grupurile de măsură utilizate pentru măsurarea energiei electrice pentru care s-a prestat serviciul de distribuție.

Art. 8. — (1) Pe întreaga durată de derulare a contractului, dar nu mai târziu de 5 zile financiare după începerea fiecărei luni contractuale, prestatorul va emite către beneficiar o factură pentru serviciul de distribuție prestat în luna contractuală anterioară.

(2) Factura va conține, în mod distinct, cel puțin:

a) numărul contractului în baza căruia se prestează serviciul de distribuție a energiei electrice;

b) cantitatea de energie electrică activă și/sau reactivă pentru care s-a prestat serviciul de distribuție;

c) tariful de distribuție pentru nivelul de tensiune la care este racordat beneficiarul, aprobat prin decizie a președintelui ANRE;

d) valoarea totală a serviciului de distribuție prestat;

e) data limită de plată.

Art. 9. — Beneficiarul plătește factura pentru serviciul de distribuție în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data emiterii sale.

Art. 10. — Dacă ziua limită de plată nu este o zi financiară, atunci ziua limită de plată se consideră următoarea zi financiară.

Art. 11. — (1) În cazul neîndeplinirii în termen de 30 de zile de la data scadenței a obligațiilor prevăzute la art. 7, clientul va plăti, în afara sumei datorate, o penalitate la această sumă, corespunzătoare ca procent dobânzii datorate pentru neplata la termen a obligațiilor către bugetul de stat, pentru fiecare zi de întârziere față de scadență, până în ziua plății (exclusiv), după cum urmează:

a) penalitățile se datorează începând cu prima zi după data scadenței;

b) valoarea totală a penalităților nu poate depăși valoarea sumei datorate.

(2) În cazul în care beneficiarul achită factura până în cea de-a 30-a zi de la data emiterii, acesta nu datorează penalități.

Art. 12. — Plata facturii va fi efectuată în lei, conform legislației în vigoare, în contul prestatorului. Se consideră drept dată de efectuare a plății data care apare în extrasul de cont al beneficiarului.

Obligațiile și drepturile prestatorului

Art. 13. — Prestatorul se obligă să obțină pe toată durata contractului toate aprobările necesare pentru executarea obligațiilor cuprinse în prezentul contract, conformându-se în același timp tuturor cerințelor legale.

Art. 14. — Prestatorul are următoarele obligații:

a) să convină cu beneficiarul asupra programului de revizii și reparații în instalațiile de distribuție a energiei electrice către acesta;

b) să asigure efectuarea reviziilor și reparațiilor programate ale echipamentelor și instalațiilor de distribuție;

c) să anunțe beneficiarul, cu minimum 5 zile lucrătoare înainte, despre întreruperile programate în instalațiile de distribuție a energiei electrice;

d) să ia măsuri de remediere a defecțiunilor și deranjamentelor survenite în instalațiile proprii, semnalate de beneficiar;

e) să ia măsuri de întrerupere a distribuției energiei electrice și de separare vizibilă a instalației beneficiarului de rețeaua de distribuție, în cazul unor defecțiuni în instalația beneficiarului, la cererea acestuia;

f) să inițieze modificarea și completarea contractului de distribuție a energiei electrice sau a anexelor la acesta ori de câte ori apar elemente noi;

g) să permită accesul delegatului beneficiarului/operatorului de măsură la grupurile de măsurare/contoare, atunci când acestea sunt montate în incinte controlate de prestatorul serviciului de distribuție;

h) să verifice în cel mai scurt timp sesizările beneficiarului și să răspundă în termen de maximum 5 zile lucrătoare tuturor reclamațiilor și sesizărilor scrise ale acestuia, conform reglementărilor în vigoare;

i) să respecte normele și prescripțiile tehnice;

j) să asigure în punctele de delimitare parametrii de calitate ai energiei electrice, precum și continuitatea alimentării, conform reglementărilor în vigoare;

k) să plătească beneficiarului despăgubiri pentru pagubele produse acestuia ca urmare a funcționării necorespunzătoare a echipamentelor și a instalațiilor proprii sau datorită unor acțiuni ale personalului propriu.

Art. 15. — Prestatorul are următoarele drepturi:

a) să încaseze la termenele stabilite contravaloarea serviciului de distribuție prestat beneficiarului;

b) să aibă acces la grupurile de măsurare/contoare în vederea decontării, dacă acestea se află în incinta beneficiarului sau în întreținerea acestuia;

c) să pretindă despăgubiri beneficiarului pentru pagubele produse în instalațiile de distribuție, dacă se dovedește că acestea s-au produs din vina beneficiarului;

d) să pretindă beneficiarului despăgubiri pentru daunele provocate ca urmare a întreruperilor cauzate din vina acestuia.

Obligațiile și drepturile beneficiarului

Art. 16. — Beneficiarul are următoarele obligații:

a) să achite integral și la termen facturile emise de prestator, eventualele corecții sau regularizări ale acestora urmând să se efectueze la următoarea facturare;

b) să respecte normele și prescripțiile tehnice în vigoare;

c) să permită accesul delegatului prestatorului/operatorului de măsură la grupurile de măsurare/contoare, atunci când acestea sunt montate în incinte controlate de beneficiarul serviciului de distribuție;

- d) să plătească prestatorului despăgubiri pentru pagubele produse acestuia ca urmare a funcționării necorespunzătoare a echipamentelor și a instalațiilor proprii sau din cauza unor acțiuni ale personalului propriu;
- e) să nu modifice în niciun fel instalația de alimentare, decât în conformitate cu prevederile în vigoare;
- f) să se conformeze dispozițiilor prestatorului serviciului de distribuție și să reducă la nivelul stabilit consumul în situații de restricții sau limitări.

Art. 17. — Beneficiarul are următoarele drepturi:

- a) să solicite prestatorului măsuri pentru remedierea defecțiunilor și a deranjamentelor survenite în instalațiile de distribuție ale acestuia;
- b) să pretindă prestatorului despăgubiri pentru daunele provocate ca urmare a întreruperilor cauzate din vina acestuia, conform reglementărilor în vigoare;
- c) să aibă acces la grupurile de măsurare/contoare, dacă acestea se află în incinta prestatorului, în vederea constatării și decontării livrărilor de energie electrică.

Modificarea circumstanțelor

Art. 18. — (1) În sensul prezentului contract, prin *modificarea circumstanțelor* se înțelege intrarea în vigoare a unor prevederi legale noi, precum și modificarea sau abrogarea celor existente ulterior datei încheierii prezentului contract. Contractele încheiate de părți se modifică și/sau se completează automat dacă printr-un act normativ se modifică/completează prevederile prezentului contract-cadru, părțile având obligația preluării modificării/completării într-un act adițional la contract.

(2) Dacă apare o modificare de circumstanțe, părțile vor accepta modificarea prețurilor de contract, prin încheierea de acte adiționale la prezentul contract, conform deciziei președintelui ANRE de aprobare a noilor tarife de distribuție pentru prestator.

Răspunderea contractuală

Art. 19. — (1) Dispozițiile prezentului contract sunt în concordanță cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Pentru neexecutarea, în totalitate sau în parte, a obligațiilor prevăzute în prezentul contract, părțile răspund în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 20. — Dacă în cursul ultimelor 12 luni calendaristice beneficiarul a ajuns în situația de neplată repetată a facturilor emise pentru prestarea serviciului de distribuție, prestatorul poate solicita beneficiarului constituirea unor garanții, conform reglementărilor în vigoare.

Litigii

Art. 21. — Litigiile care decurg din interpretarea și/sau executarea prezentului contract, care nu pot fi rezolvate pe cale amiabilă, vor fi supuse spre soluționare instanței judecătorești competente.

Forța majoră

Art. 22. — (1) Părțile sunt exonerate de orice răspundere pentru neîndeplinirea parțială sau totală a obligațiilor ce decurg din acest contract, dacă aceasta este rezultatul acțiunii forței majore. Circumstanțele de forță majoră sunt cele care pot apărea pe perioada derulării prezentului contract în urma producerii unor evenimente deosebite (calamități naturale, război, embargou și altele), care nu au putut fi luate în considerare de către părți la încheierea contractului și care sunt în mod rezonabil în afara voinței și controlului părților.

(2) Partea care invocă forța majoră trebuie să notifice acest lucru în scris celeilalte părți în termen de 48 de ore de la apariția acesteia, cu certificarea forței majore de către instituțiile abilitate.

(3) Neîndeplinirea obligației de comunicare a forței majore nu înlătură efectul exonerant de răspundere al acesteia, dar antrenează obligația părții care o invocă de a repara pagubele cauzate celeilalte părți, prin faptul necomunicării.

Prezentul contract a fost încheiat la data de ..... în două (2) exemplare deopotrivă originale, câte unul pentru fiecare parte contractantă, și își produce efectele începând cu data de .....

Semnături

Prestator,

Beneficiar,

.....

.....

MACHETA
de calcul al tarifului de distribuție

Prestator: S.C. .... Locul de consum:		Valori realizate în perioada t-1 (ultimele 12 luni)			Valori solicitate pentru perioada t (următoarele 12 luni)		
Nr.	Nivel de tensiune	IT	MT	JT	IT	MT	JT
ENERGIE [MWh]							
A.	Cantitatea de energie electrică intrată				R1 ^{***})	R10	R19
B.	Cantitate de energie electrică pentru CPT ^{**})				R2	R7 + R11	R16 + R20
C.	Cantitate de energie electrică utilă (A–B), din care				R3	R12	R21
D.	Cantitate de energie electrică distribuită beneficiarilor				R5	R14	R23
E.	Preț mediu de achiziție a energiei electrice [lei/MWh]						
COSTURI [lei]							
1.	Costuri de operare și mentenanță (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6), din care:						
1.1.	materii prime, materiale, obiecte de inventar						
1.2.	lucrări de întreținere și reparații executate cu terții						
1.3.	chirii, redevențe, impozite, taxe stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile locale						
1.4.	alte servicii prestate de terți						
1.5.	costuri legate de personal (salarii, diurne, prime)						
1.6.	contribuții la fondul de sănătate, la fonduri speciale, altele de aceeași natură aferente fondului de salarii						
2.	Costuri cu amortizarea						
3.	Costuri cu CPT (B x E)						
4.	Costuri financiare						
F.	TOTAL COSTURI (1 + 2 + 3 + 4)						
G.	PROFIT [lei]						
H.	VENIT (F + G) [lei]						
I.	Tarif specific de distribuție (H/C) [lei/MWh]						
J.	TARIF DE DISTRIBUȚIE (suma de tarife specifice de distribuție*) [lei/MWh]						

*) În cazul în care distribuția de energie electrică se realizează pe un singur nivel de tensiune, tariful de distribuție este egal cu tariful specific de distribuție.

***) Cantitatea de energie electrică pentru CPT cuprinde valorile cumulate ale CPT (transformare și linie) aferente nivelului de tensiune respectiv.

****) R1, R2 ... Rn este numărul rândului corespunzător din anexa nr. 3.

Se vor completa numai rubricile necesare, în funcție de situația tehnică și economică a fiecărui prestator.
Cantitățile de energie electrică aferente perioadei t-1 se vor corela cu cele din anexa nr. 4.

BILANȚUL ENERGETIC AL PRESTATORULUI

Nr. crt.	Bilanț energetic	Cantitate prognozată pentru perioada t (MWh)
1.	Energie intrată în IT	
2.	<i>CPT linii IT</i>	
3.*)	Energie utilă la IT (= 1–2), din care:	
4.	energie pentru consumul propriu al prestatorului la IT	
5.	energie distribuită beneficiarilor la IT	
6.	Energie intrată în trafo de IT/MT (= 3–4–5)	
7.	<i>CPT transformare IT/MT</i>	
8.	Energie intrată în MT din trafo de IT/MT (= 6–7)	
9.	Energie intrată direct la MT	
10.	Total energie intrată în MT (= 8+9)	
11.	<i>CPT linii MT</i>	
12.*)	Energie utilă la MT (= 10–11), din care:	
13.	energie pentru consumul propriu al prestatorului la MT	
14.	energie distribuită beneficiarilor la MT	
15.	Energie intrată în trafo de MT/JT (= 12–13–14)	
16.	<i>CPT transformare MT/JT</i>	
17.	Energie intrată în JT din trafo de MT/JT (= 15–16)	
18.	Energie intrată direct la JT	
19.	Total energie intrată în JT (= 17+18)	
20.	<i>CPT linii JT</i>	
21.*)	Energie utilă la JT (= 19–20), din care:	
22.	energie pentru consumul propriu al prestatorului la JT	
23.	energie distribuită beneficiarilor la JT	

Se vor completa numai rubricile necesare, în funcție de situația tehnică a fiecărui prestator.

*) Pozițiile 3, 12, 21 vor fi folosite pentru calculul tarifului specific de distribuție aferent nivelului de tensiune respectiv.

NOTĂ:

La rubricile de energie electrică pentru CPT din macheta pentru calculul tarifului specific de distribuție (anexa nr. 2) se vor cumula cele două valori ale CPT (transformare plus linie) de pe nivelul respectiv de tensiune.

CANTITĂȚI
de energie electrică activă cumpărate/livrate de prestator în perioada $t-1$ (MWh)

Nr. crt.	Luna	Energie electrică intrată (MWh)	Energie electrică utilă (MWh)	Energie livrată la beneficiari (MWh)
1.				
2.				
...				
12.				
	Total			

LISTA

beneficiarilor, persoane juridice sau fizice, pentru care se prestează serviciul de distribuție a energiei electrice

Nr. crt.	Denumirea beneficiarului	Nivel tensiune la care este racordat beneficiarul (kV)	Putere instalată la beneficiar (kW)	Energie electrică activă anuală distribuită/prognozată a fi distribuită la beneficiar (MWh)
1.				
2.				
...				
...				
	Total			

Se va completa în ordinea descrescătoare a nivelului de tensiune la care este/sunt alimentat/alimentați beneficiarul/beneficiarii.

MACHETA

de monitorizare a bilanțului de energie electrică și a costurilor aferente serviciului de distribuție pentru anul .....

Nr. crt.	Denumire	UM	Valoare		
			IT	MT	JT
	Costuri				
1.	Costuri de operare și mentenanță	lei			
2.	Costuri cu amortizarea	lei			
3.	Costuri cu CPT	lei			
4.	Costuri financiare	lei			
5.	Total costuri	lei			
	Bilanț energie				
6.	Energie electrică intrată	MWh			
7.	Energie electrică reprezentând CPT	MWh			
8.	Energie electrică distribuită pentru beneficiari	MWh			

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 151390